

de Sprokkel

vrijzinnig humanistisch tijdschrift
regio Westhoek Noord

HERFST 2017

thema **PRAKTISCH** vrijzinnig humanisme

VLU: Marc Van Muylen, Galloperstraat 48, 8670 Koksijde | Verschijnt driemaandelijks | oktober - november - december | 6de jaargang nr. 2

Afgeefkantoor: Gent X
P013985 - BC31649

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

kernredactie

Nele Deblauwe
Lieve De Cuyper
Steven Dudal
André Laveyne
Marc Mortier
Stefanie Proot
Marc Van Muylem

droegen ook bij aan dit nummer

Eddy Deboyser
Kenny Dubois
Lieve Goemaere
Sylvain Peeters
Jurgen Slembrouck
Freya Stekelorum
Charles Susanne
Nils Vandevijvere
Davy Van Hee

Bericht aan de lezers en de auteurs

Dit tijdschrift wordt gratis verspreid binnen de vrijzinnig humanistische gemeenschap regio Westhoek Noord. Wens je dit tijdschrift te ontvangen stuur dan je adresgegevens naar diksmuide@demens.nu. Je gegevens worden, behoudens bezwaar, opgenomen in een bestand beheerd door het huisvandeMens Diksmuide en uitsluitend gebruikt voor de verspreiding van dit tijdschrift. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden geleverde artikels. De kernredactie behoudt zich het recht om ingeleverde artikels te wijzigen, in samenspraak met de auteurs.

Inhoud

Editoriaal	2
Actueel	3-4
Column	5
Hoofdartikels..	6-7-8-9-10-11-12-13-14
Jong & Vrijzinnig	15
Activiteiten in de regio	16-17-18-19
.....	20-21
Lokale vereniging	22-23-24-25-31
Boekbespreking	26
In de kijker	27-28

Editoriaal

Vrijzinnig humanisme vandaag en morgen, een blijvende uitdaging

Alhoewel het vrijzinnig humanisme geen officiële ethiek kent, kunnen wij wel spreken van een vrijzinnig humanistisch mensbeeld, waaruit iets voortvloeit dat men kan duiden als een vrijzinnige humanistische levenshouding. Vanuit dit mensbeeld en levenshouding kan een ethiek worden afgeleid die echter steeds voor herziening ontvankelijk is en die ons vooral moet op weg zetten naar een menselijker samenleving. De vraag is dan ook: hoe zetten wij die waarden om in de praktijk?

Of hoe zetten wij ons gedachtengoed om in de zoektocht naar de toekomst van het heden, dit bevoordeeld in het kader van ruimtelijke ordening, biotechnologie, informatiemaatschappij, democratie, gezondheidszorg, economie, ecologie en energie?

Is het niet zo dat we getuige zijn van een historisch failliet van de beloftes van de Verlichting, waarbij onze humanistische begrippen ruw verstoord en tegen gesproken worden door een gruwelijke realiteit?

Zijn de kerngedachten van de Verlichting, die toch de basis vormen van vooruitgang, ontspoord in hun maatschappelijke, wetenschappelijke en economische ontwikkelingen?

Een passieve houding als berusting in het onvolmaakte en de erkenning van het eigen onvermogen staan niet hoog genoteerd op de humanistische - vrijzinnige waardenschaal. We zijn voorstanders van een zelfgekozen binding waarin solidariteit tot ontplooiing en bloei kan komen, de mens maakt immers zichzelf.

Het maatschappelijk project van het vrijzinnig humanisme omvat dan ook alle aspecten van het maatschappelijk leven, een project dat stoelt op een optimale geestelijke ontplooiing van de mens en dit in de best mogelijke materiele omstandigheden.

Het uitgangspunt is dan ook dat de vrijzinnig humanistische levensbeschouwing van een individu, dat onder andere gevormd wordt door zijn ideeën, visies, normen en waarden, deel uitmaakt van zijn eigen identiteit.

Laat ons duidelijk zijn dat het vrijzinnig humanisme méér is dan een intellectuele traditie, het is een levensbeschouwing én - houding, het is een kijk naar de maatschappij van toen, van nu - en vooral van de toekomst.

Marc Van Muylem
voorzitter Vrijzinnig Huis Koksijde

Nationale hulde aan Koning Albert I en de helden van de IJzer in Nieuwpoort

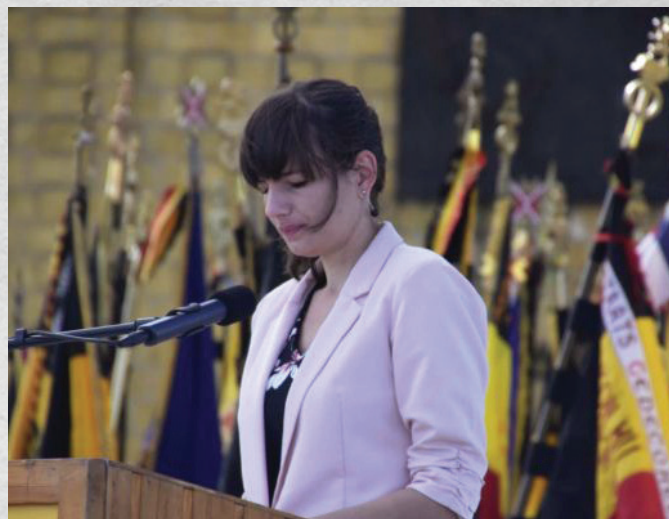
Op zondag 6 augustus werd aan de voet van het ruitersstandbeeld van Koning Albert I in Nieuwpoort opnieuw de jaarlijkse nationale hulde gehouden. Lore Alleman -de nieuwe vrijzinnig humanistisch consulente in Diksmuide- sprak in naam van het huisvandeMens Diksmuide, het Vrijzinnig Huis Koksijde, en bij uitbreiding de volledige vrijzinnige gemeenschap in de Westhoek, tijdens de hulde deze toespraak uit:

"In de Eerste Wereldoorlog is de vrijzinnige gemeenschap niet of nauwelijks te herkennen. De vrijzinnig humanistische levensbeschouwing speelde hoegenaamd geen rol op het slagveld. Daartegenover staan de initiatieven van individuele personen die vanuit hun vrijzinnig humanistische overtuiging getracht hebben om het leed van de oorlog enigszins te verlichten. In hun denken en handelen lieten zij zich leiden door waarden als gelijkheid, verdraagzaamheid, vrijheid en solidariteit. Waarden die nauw verbonden zijn met het vrijzinnig humanistisch gedachtegoed, maar die tegelijk universeel zijn en eigen aan de mens. Bovendien kunnen ze onmogelijk van elkaar losgekoppeld worden. Verdraagzaamheid is de sleutel tot vrede, en vrijheid is onmogelijk zonder vrede.

We zijn blij dat deze herdenking vandaag ruimte geeft aan alle levensbeschouwingen, waaronder ook de niet-confessionele. Dit gebaar opent de weg naar verdraagzaamheid en tolerantie, een voorbeeld van hoe het er in de hele samenleving aan toe zou moeten gaan.

DeMens.nu, de overkoepelende organisatie van alle vrijzinnige verenigingen in Vlaanderen in Brussel, pleit voor solidariteit en verdraagzaamheid tussen mensen. In deze geglobaliseerde wereld is samenleven pas mogelijk als het eigen grote gelijk en belang opzij gezet wordt. Wie oprecht de hand uitsteekt naar alle mensen, blank of gekleurd, man of vrouw, gelovig of ongelovig, rijk of arm, geeft ruimte aan een wereld zonder geweld, oorlog en agressie. Elk individu moet in staat zijn om het leven te leiden dat hij of zij verkiest. Maar natuurlijk is er geen vrijheid zonder verantwoordelijkheid. Beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

In onze huidige tijd zit net daar een grote uitdaging. We kunnen de opeenvolgende nieuwsberichten over de vele aanslagen haast niet meer volgen. Om de haverklap worden we geconfronteerd met nieuw geweld, soms ver weg, soms akelig dichtbij. De veelheid van de aanvallen maakt ons haast immuun voor terreur. Maar als onschuldige mensen sterven door zinloze aanslagen, dan mogen wij niet de andere kant opkijken. Geweld mag niet getolereerd worden, het moet de mond gesnoerd worden. Het is onze

verantwoordelijkheid om een duidelijk en krachtig signaal te geven: neen tegen geweld.

De geschiedenis heeft ons immers geleerd dat geweld geen oplossingen biedt, integendeel. Wereldoorlog I liet diepe littekens na in de Westhoek, littekens die na zoveel jaar nog steeds zichtbaar blijven. We mogen de gruwel en de slachtoffers van de oorlog niet vergeten. En onze gedachten moeten blijven uitgaan naar iedereen die vroeger, maar ook vandaag nog steeds gebukt gaat onder geweld. Oorlog en geweld is helaas van alle tijden en van alle mensen. Als vrijzinnig humanist durf ik echter te bepleiten dat er een groeiend besef komt dat rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid belangrijke maatschappelijke waarden zijn. Op basis van de universele verklaring van de rechten van de mens moet een volwaardig leven voor iedereen mogelijk gemaakt worden. We hebben daar nog een hele weg af te leggen. Een pad dat we slechts stap voor stap kunnen bewandelen.

Het zijn vaak de moeilijk bewandelbare paden die leiden tot de mooiste bestemmingen."

*door Nele Deblauwe,
vrijzinnig humanistisch consulente huisvandeMens Diksmuide*

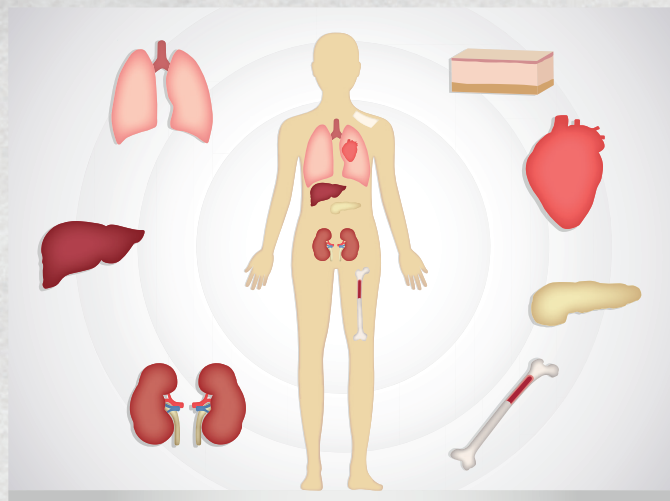
Opendeurweekend vrijzinnige ontmoetingscentra in de provincie

Tijdens het weekend van vrijdag 15, 16 en 17 december houden 9 vrijzinnige ontmoetingscentra in West-Vlaanderen een opendeurweekend met allerhande activiteiten. Dat zijn de centra in Blankenberge, Koksijde, Oostende, Bredene, Kortrijk, Menen, Harelbeke en Waregem. Door de handen in elkaar te slaan wensen zij hun werking in te kijker te zetten en het vrijzinnig humanisme meer bekend te maken. Ook Vrijzinnig Huis Koksijde houdt opendeur, het programma is nog niet gekend maar komt nog op de kalender op de website www.vrijzinnighuiskoksijde.be.

De periode van het opendeurweekend is niet toevallig gekozen. In midwinter, op 21 december, valt de kortste dag van het jaar en keert het licht terug. Dit wordt de winterzonnnewende genoemd. Onze Keltische en Ger-

maanse voorouders vierden de terugkeer van het licht op de kortste dag met het winterzonnnewendefeest, het 'joelfeest'. Vrijzinnig humanisten hebben de traditie om deze viering verder te zetten. Ze betitelden ook 21 juni -wanneer de zomerzonnnewende valt, de langste dag van het jaar- als de internationale dag van het humanisme. Deze 'dagen van het licht' staan symbool voor het optimisme dat het vrijzinnig humanisme kenmerkt: het geloof in de mogelijkheden van de mens om zelf zin te geven aan zijn leven. We wachten immers niet op een invulling van elders voor ons bestaan. Ook zo kunnen we gelukkig zijn. Vrijzinnig humanisten willen verder het licht van de rede laten schijnen. Een fakkelsymbool dat staat voor het licht, de verlichting en de rede is het kenmerk van de internationale vrijzinnige levensovertuiging.

LEIF West-Vlaanderen Campagne orgaandonatie

LEIF West-Vlaanderen voert dit najaar een sensibilisatiecampagne rond orgaandonatie omwille van de behoefte aan donoren en het actuele tekort ervan. Een uitdrukkelijke positieve wilsbeschikking voor donatie is een heel goede stap maar even belangrijk is dat de familie op de hoogte is van jouw bereidheid tot donatie, om verzet te voorkomen. Zowel in Brugge als in Oostende wordt de film 'Réparer les vivants' vertoond en vindt er een informatieavond met getuigenissen en een panelgesprek plaats.

LEIF West-Vlaanderen zitdagen in de regio

Nieuwe LEIFzitdag in Veurne

Mensen uit de regio Veurne met vragen rond het levens-einde en voorafgaande zorgplanning kunnen vanaf september terecht op een LEIFzitdag in Veurne. Dit elke derde maandag van de maand tussen 13u en 16u in Lokaal Dienstencentrum De Zonnebloem, Zuidstraat 67 in Veurne. Dit op afspraak via 058 31 57 78 (bereikbaar tijdens de kantooruren). Op maandag 18 september is er een eerste LEIFzitdag.

Zitdagen in Middelkerke en De Panne

LEIFzitdag Middelkerke: Elke vierde donderdag van de maand van 14u tot 16u in het lokaal dienstencentrum De Stille Meers, Sluisvaartstraat 17 in Middelkerke. Dit op afspraak via 059 31 92 10 (bereikbaar elke werkdag van 9u tot 11u30 en van 13u tot 16u).

LEIFzitdag De Panne: Elke eerste vrijdag van de maand van 11u tot 15u in zaal De Boare, in het Jip-lokaal, Koningsplein 1 in De Panne. Dit op afspraak via 050 34 07 36.

LEIFdienstverlening huisvandeMens Diksmuide:

Zitdag in Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48 op afspraak via 051 55 01 60 elke eerste en derde dinsdag van de maand van 10u tot 16u.

In huisvandeMens Diksmuide, Esenweg 30, op afspraak elke werkdag tijdens de kantooruren via diksmuide@de-Mens.nu of 051 55 01 60.

Meer info: www.levenshuis.be/leif

De kijk van ... Lieve

Groen humanisme... een pleonasme?¹

Laat ik maar beginnen met een bekentenis: ik ben van het naïeve soort. Ik ben het slag mens dat de plot van een film pas doorheeft op het moment dat de aftiteling al over het scherm rolt, en die de moordenaar in een literaire thriller enkel ontmaskert als die zelf zegt: "Ik heb het gedaan." Naïef dus, en daarmee dek ik mezelf al in tegen alle kritische opmerkingen die de lezers kunnen hebben bij onderstaand artikel... Ik weet het, ik weet het ... Maar toch kan niemand me van het tegendeel van mijn stelling overtuigen. Naïef én koppig? Zelf vind ik mezelf niet overdreven groen, alhoewel ik dat zeker wél ben in de ogen van heel wat mensen. Ah ja, wij zijn een bakfietsgezin, hebben onze oudste dochter in dozen gewikkeld in plaats van in pampers, eten strikt vegetarisch en laten onze wasmachine draaien op regenwater. Ik heb het ook niet zo voor de Ypres Rally, ik heb nog geen enkel kasticketje in onze grijze container gegooit - alles gaat bij de papierslag - en ik kan echt niet snappen dat mensen de auto nemen om 1 kilometer verder naar de bakker te gaan. Echt niet. Een donkergroene misschien dus in de ogen van de eigenaar van een dieselveslindende grote bak, lichtgroen in mijn eigen ogen. En kijk, ik kan er niets aan doen: groen gaat voor mij hand in hand met humanisme. Daarom moet niet elke vrijzinnige voor mij de lokale Low Impact Man of Woman worden, maar ik ga er wel van uit dat iedereen die zich bewust vrijzinnig noemt, een minimale groene reflex heeft. Kan je jezelf een humanist noemen zonder ecologische overwegingen te maken, dat is eigenlijk mijn grote vraag. In mijn ogen niet. Zoals een humanist voor mij niet gelooft in god, geen racist kan zijn en voorstander is van de gelijkwaardige behandeling van mannen en vrouwen, zo is een humanist, in meerdere of mindere mate, eco-minded. En met 'eco-minded' bedoel ik niet: vanuit de luie zetel protesteren als het Kopenhagen-overleg mislukt, of roepen dat het aan de staat is om de Kyoto-normen te halen, niet aan ons. Ik vind ook niet dat elke humanist op de groenen dient te stemmen, zeker niet. Neen, humanisten denken nog steeds voor zichzelf... Maar maak je als humanist niet automatisch groene overwegingen? En hiermee kom ik dan terug op dat naïeve: ik ben een hevige aanhanger van de idee "Verbeter de wereld, begin bij jezelf." Oprecht waar. Wat zegt het cliché: "Als iedereen voor zijn eigen deur veegt, is de hele straat proper?" Welnu, dat is nu eens een uitspraak die mij op het lijf is geschreven! Ik geloof er namelijk

keihard in. Ik geloof in carpoolen, in een stoffen draagtas voor boodschappen in plaats van overal een nieuw plastic zakje, en als je toch zakjes vraagt, geloof ik bovendien in die zakjes hergebruiken, ik geloof in de thermostaat een graadje lager zetten en de lichten te doven in kamers waar je niet bent, ik geloof in boterhamdozen in plaats van aluminiumfolie, ik geloof in de was laten drogen buiten aan de lijn in plaats van in de droogkast .... Jawel, noem maar op en ik geloof erin - natuurlijk allemaal in de mate van het mogelijke, haalbare en betaalbare. Elke vrouw (en man?) weet dat flanellen lakens in de winter laten drogen in je huiskamer over een wasrekje een werk van lange adem is, dus natuurlijk gebruik je dan je droogkast. Maar toch niet met dekbedovertrekken op een hete zomerdag? En bij de aankoop van die droogkast heb je er toch wel op gelet dat die minstens het A-label draagt? En al die dingen, daarvan ben ik overtuigd omdat humanisme voor mij dé levensbeschouwing

bij uitstek is die aandacht besteedt aan de eigen verantwoordelijkheid van elke mens. We leven als mens in een wijde wereld waarvoor elkeen een piepklein stukje verantwoordelijkheid draagt. Ik beschouw het als de morele plicht - jawel, zo diep is mijn overtuiging geworteld - van elke vrijzinnige (eigenlijk van elke mens, als ik heel eerlijk ben) om de aarde

zo zacht mogelijk te behandelen, en zo weinig mogelijk schade toe te brengen aan de planeet waarop generaties na ons nog moeten leven in liefst aangename en gezonde condities. Natuurlijk weet ik ook wel dat we door mijn nauwkeurig sorteren de Kyoto-norm niet gaan halen, en het zal ook niet komen van onze grondwaterput en ja, als het regent spring ik ook in de wagen om naar mijn werk te gaan, en ik koop zeker ook niet alles in een ecologische of biologische versie. Maar toch blijf ik erbij: alle kleine beetjes helpen. Ook mijn klein beetje, ook jouw klein beetje. Als we nu allemaal eens kraanwater dronken in plaats van wekelijks talloze plastieken flessen in onze PMD-zak te proppen, als we ietsje meer zouden letten op overbodig verpakkingsmateriaal bij onze boodschappen, en als we met zijn allen eens wat sneller op onze fiets sprongen... Kwaad zal het toch ook niet kunnen? En dood gaan we er ook niet van...

door Lieve Goemaere,
vrijzinnig humanistisch consulent huisvandeMens leper

Deze column verscheen eerder in Rechtstreeks, vrijzinnig humanistisch tijdschrift regio leper - uitgave van de leperse Vrijzinnige Koepel

¹ Een pleonasme is het expliciet vermelden en daardoor benadrukken van een eigenschap die reeds in een zelfstandig naamwoord (of werkwoord) besloten ligt.

Vrijzinnig humanisme. Een waarde(n) volle levensbeschouwing

Inleiding

Vrijzinnig humanisme is een van de meest open, flexibele en moderne levensbeschouwingen die ooit ontwikkeld werden. Toch bestaat het nog altijd eerder in de marge en voor het grootste deel van de wereldbevolking is het een onbekend of vaag begrip.

Ook al kent de ontwikkeling en praktijk van het vrijdenken en het humanisme een redelijk rijke geschiedenis, het is tot op de dag van vandaag vooral in Westerse, academische en eerder elitaire kringen en praktijken blijven steken. Als men er ooit al van gehoord heeft, dan is dat vaak met negatieve en foutieve beeldvorming of imago.

Er blijft dus een grote nood bestaan aan toegankelijke en correcte voorstellingen van deze bijzondere, maar helaas nog erg ondergewaardeerde, levensfilosofie.

Er is geen 'heilig' boek of vaste leer voor het vrijzinnig humanisme en haar geschiedenis is er één die we zelf met terugwerkende kracht moeten samenstellen. Allerlei evoluties, ideeën en stromingen hebben bijgedragen aan de bevrijding van het denken en het ontwikkelen van een humanistische moraal. Het is dan ook in voortdurende ontwikkeling, zowel in theorie als in praktijk.

Toch zijn er enkele vrijzinnig humanistische uitgangspunten die we kunnen weergeven en verklaren op een, hopelijk objectieve, bondige en heldere manier.

Aan u om te bepalen wat u er verder mee doet, want dat is al meteen een eerste aspect van vrijzinnig humanisme: zelfbeschikkingsrecht.

Overtuigen of bekeren is niet het doel! Degelijk informeren wel.

1. Levensbeschouwing

Vrijzinnig humanisme is een levensbeschouwing, die hoofdzakelijk uit een bepaald mensbeeld en een aantal specifieke waarden bestaat. Levensbeschouwingen behandelen levensvragen. Wat is de zin van het leven of hoe bepalen we die? Waar komt het leven vandaag? Hoe kan ik goed en kwaad van elkaar onderscheiden? Wat gebeurt er met ons na de dood? ...

Veel antwoorden hierop kwamen lange tijd vooral uit mythologische, religieuze of godsdienstige hoek. Hun mix van inspirerende woorden ideeën uit antieke geschriften, met duidelijke gedragsregels en autoriteit, focus op gemeenschap en een goed georganiseerde verspreiding, hebben altijd gezorgd voor een groot succes. Ze vervulden duidelijk grote existentiële noden. Uiteraard ook vandaag nog, want nog steeds rekent meer dan 75% van de wereldbevolking zichzelf tot een godsdienst of religie.

Veel van de verspreide geloofsideeën inspireerden blijkbaar enorm sterk, om ondanks alle uitdagingen en tegenslagen het goede na te streven en schoonheid in de wereld te brengen. Om de zin en reden van het bestaan als gegeven te beschouwen.

Maar de niet aflatende toename aan kennis en inzichten, vooral dankzij de ontwikkelingen van wetenschappelijk onderzoek, heeft echter geleid tot een waarachtiger en objectiever mens- en wereldbeeld. De mens kreeg of nam hierdoor steeds meer mentaal, sociaal, economisch en politiek gereedschap in handen om zelf richting te geven aan zijn leven. Om los te komen van geestelijke autoriteiten, indoctrinatie en dogmatisch denken. **Verlichting en zelfbeschikking**, twee van de voornaamste vrijzinnig humanistische waarden, vonden steeds meer hun ingang.

Een vrijzinnig humanistische kijk op, of methode voor, die grote levensvragen heeft nochtans altijd al bestaan. De Griekse antieke filosoof Socrates bijvoorbeeld (ca. 469-399 voor onze jaartelling), een van de pioniers van de westerse filosofie, kan je min of meer een vrijzinnige humanist noemen. Hij oefende zijn filosofische activiteiten namelijk los van de heersende (geloofs)overtuigingen uit. Dat heeft hem dan ook zijn leven gekost.

Toch hebben godsdiensten, mythes en hun instellingen lang de bovenhand gehad en behouden. Vrij, kritisch en onafhankelijk denken bleef erg beperkt en gevaarlijk omwille van de heersende machten en risico's voor het welzijn en leven. Vrij denken en zelf een moraal ontwikkelen kon men zich lang niet eens voorstellen. Ook dit zien we vandaag nog.

2. Vrijzinnig humanisme in theorie

Vrijzinnig humanisme is in de eerste plaats een humanisme. Humanisme is een levensbeschouwing en/of - filosofie waarbij de mens als bron voor moraal en zingeving wordt gezien. De mens die op zich waarde heeft en zelf en zelfstandig de zin van zijn leven bepaalt. Dit door voortdurend te zoeken, ervaren en experimenteren, in nauwe verbondenheid met andere mensen, levende wezens en de natuurlijke wereld.

‘Zelf denken, samen leven’ is niet voor niets de leuze van het Nederlandse Humanistisch Verbond.

Het humanisme als filosofie en stroming is vooral van de **14^e tot de 16^e eeuw** opgekomen, onder meer dankzij denkers als Francesco Petrarca, Desiderius Erasmus en Thomas More. Zij verlegden na de donkere, diep religieuze middeleeuwen opnieuw de focus van goddelijke inspiratie naar menselijke activiteit. Dit deden ze door elke vorm van kennis te gaan baseren op de **literatuur en cultuur van de klassieke oudheid**. Toch bleef een christelijke factor nog lang meespelen.

Tussen de 18^e en begin 20^e eeuw kende het humanisme nog een tweede grote ontwikkeling via denkers als Johann Wolfgang Von Goethe en Friedrich Von Schiller. En ook denkers als David Hume, Immanuel Kant, Friedrich Nietzsche, Bertrand Russell en Jean-Paul Sartre plaveiden mee de weg naar een volledig **onafhankelijk en kritisch denken en wereldbeeld**.

Humanisme als volwaardige en zuiver vrijzinnige (lees hier vooral niet-religieuze of seculiere) levensbeschouwing is echter pas ten volle ontwikkeld na WO II. Vooral uit Nederland, onder meer onder impuls van Jaap Van Praag, werd vanaf toen gestreefd naar een eigen waardengerichte, positieve levensfilosofie, dat een degelijk alternatief kon en wou bieden voor religies.

Humanisme en humanisten bestaan in allerlei **soorten en varianten** omwille van hun openheid. Humanisten kunnen dus vrijzinnigen of atheïsten zijn, maar even goed agnosten (zij laten de vraag naar het bestaan van een god in het midden), ‘iets’isten (het geloof in iets, maar niets specifiek), spirituele en ook religieuze mensen. Vrijzinnigen hebben geen monopolie op het humanisme.

De hoofdzaak bij humanisme, van welke soort dan ook, is steeds dat de eerste verantwoordelijkheid en focus voor moraal en de zin van het leven bij de mens en het leven hier en nu wordt gelegd. Daarnaast is het uitgegaan van en streven naar menswaardigheid.

De verduidelijking en toevoeging van ‘vrijzinnig’, waar het in deze introductie om gaat, verwijst naar het niet-confessionele of vrijdenkende vertrekpunt. Het benadrukt simpelweg dat het om een onafhankelijk, vrijdenkend humanisme gaat.

Vrijzinnig humanistisch denken en leven brengt een grote **verantwoordelijkheid** en uitdaging met zich mee, die niet altijd eenvoudig op te nemen is. Het gaat hier dan ook om de moeilijke vraagstukken in het leven waarbij men **geen beroep** kan doen **op kant en klare antwoorden**. Die onzekerheid zit echter mee verrat in een vrijzinnig humanistische levensvisie. Twijfel en onzekerheid worden gezien als bondgenoot op weg naar wijsheid.

Niet geloven in buitennatuurlijke dimensies betekent doorgaans ook niet geloven in een bestaan na de dood. Maar ook hier, in plaats van dit als iets angstaanjagends of negatief te bekijken, wordt dit aanvaard als deel van het leven, en eerder gezien als een inspiratiebron om het meeste te proberen maken van het ene leven dat we naar alle waarschijnlijkheid maar hebben.

Het gaat hier dus om een open, niet-godsdienstige levensbeschouwing, maar het houdt zich wel net zo goed als religies bezig met **waarden, vragen rond goed en kwaad, zingeving, levenskunst, gemeenschap en levensgeluk**. Het deelt ook veel bekommernissen.

3. Vrijzinnig humanisme in praktijk

Leven volgens een bepaalde levensbeschouwing heeft vergaande gevolgen voor **hoe we handelen en levenskeuzes maken**. In de eerste plaats voor de eigen levensloop, maar ook voor het omgaan met andere mensen, andere levende wezens, politieke overtuigingen enzoverder. Vrijzinnig humanisme krijgt pas echt identiteit in de praktijk.

Aangezien vrijzinnig humanisme uitgaat van een voldoende bekwaamheid, mogelijkheid en recht om als mens zelf(standig) te bepalen wat zinvol en goed is, is hiervoor de nodige **vrijheid** nodig.

Om een vrije geest en levenswandel te kunnen garanderen, onderschrijven en verdedigen vrijzinnige humanisten in hun handelen en engagement voornamelijk volgende waarden:

- **Vrijheid van denken**
- **Vrijheid van kritiek en meningsuiting**
- **Vrijheid van seksuele oriëntatie**
- **Vrijheid van onderzoek en wetenschap**
- **Universele rechten van de mens**
- **Dogmavrij onderwijs**
- **Democratie**
- **Neutrale overheid**
- **Geweldloosheid**
- **Verdraagzaamheid**
- **Gelijkwaardigheid**
- **Ecologische verantwoordelijkheid**

Enkel indien deze waarden en rechten in een samenleving gerespecteerd en gecultiveerd worden, krijgt men de mogelijkheid om zelf koers te bepalen en de regie over het eigen leven in handen te nemen in een harmonieuze context. Wat hierbij echter vaak over het hoofd wordt gezien is dat deze voorwaarden ook voor mensen met een geloof de meeste gunstige omstandigheden biedt. Enkel in deze sfeer is er een gelijkwaardige plek voor ieders overtuiging. Vandaar de nadruk die vrijzinnig humanisten vaak leggen op de strikte scheiding tussen geloof en overheid. Niet om de gelovigen hiermee nadelen te bezorgen, maar net om iedereen zijn of haar geloof of overtuiging evenveel ruimte te geven.

Deze waarden zijn dus eigenlijk ook **voorwaarden**. Voorwaarden om voldoende te kunnen beschikken en regeren over het eigen bestaan, in de grootst mogelijke harmonie met anderen. Een vrijzinnig humanistische levenshouding en waardenkader kunnen in de praktijk gebracht worden in mentaliteit, levenskeuzes, politieke keuzes etc. Maar het kan ook in engagement en dienstverlening omgezet worden. Vandaar dat er ook heel wat organisaties bestaan die in groep allerlei doelen nastreven.

*Nils Vandevijvere
vrijzinnig humanistisch consulent*

Potige sterren of praktisch vrijzinnig humanisme bij deMens.nu

Er is de laatste tijd nogal wat te doen rond poten en sterren. Begrippen die plots opdoken in het kader van de Integrale Kwaliteitszorg, beter gekend in zijn letterwoord IKZ. Het is iets wat zijn concreet startpunt vond in het beleidsplan 2013-2017 dat door de beheersorganen van deMens.nu goedgekeurd werd in de algemene vergadering van 23 maart 2013. Een principiële afspraak maken is één ding, die ook praktisch uitvoeren is helemaal iets anders. En dan merkt men snel dat er verschillende mogelijkheden zijn om de problematiek te benaderen. Het heeft een tijdje geduurd voor deMens.nu een geschikte consultant gevonden had om de organisatie daarin te begeleiden. Men nam daarvoor Koen Vermeulen onder de arm. Hij had deMens.nu al een uitstekend traject doen afleggen in een ander kernpunt van het beleidsplan, namelijk het vrijwilligersbeleid. Het grote voordeel was dat Koen de organisatie met al haar gevoeligheden zeer goed had leren kennen, en ook vertrouwen had weten op te bouwen bij het personeel.

Dan dringt zich de vraag op waar en hoe je moet starten. De keuze viel op een brede maar ook diepgaande bevraging van het personeel. En alleen maar het 'eigen' personeel. Alle andere stakeholders werden in deze fase buiten beschouwing gelaten. Dus niet de medewerkers die binnen lidorganisaties aan de slag zijn, geen leden van de begeleidingsgroepen, geen leden van de algemene vergadering, geen vrijwilligers en ook niet de lidorganisaties. Die staan allemaal op het programma wanneer de huidige transitie correct op de sporen staat en de organisatie in functie van de vastgelegde doelstellingen al een weg heeft afgelegd.

Maar waar gaat dat IKZ-verhaal nu echt over?

Bij de vertaalslag van de conclusies van de bevraging van het personeel werd al snel duidelijk dat IKZ een begrip geworden is dat helemaal niet de lading dekt die het in de profitsector doet. Vandaar dat we er een nieuw begrip voor zochten, en 'praktisch vrijzinnig humanisme' omschrijft dit nog het best. We gaan in dit kort bestek niet de hele analyse geven van de resultaten van de kwaliteitsinterviews die bij de beroepskrachten werden afgenomen. Wat wel zeker moet worden onthouden is dat niemand gespaard bleef, en dat de resultaten soms allesbehalve vleiend waren, ook niet voor 'de hiërarchie'.

Om het beter te doen moet je weten waar het mangelt. De bevraging bestreek een 10-tal domeinen. Ik geef slechts enkele conclusies. Inzake beleid en strategie werd duidelijk

dat een operationalisering dringend nodig was. Bij leiderschap bleek er geen gedeelde visie aanwezig te zijn, en werd coachen verwaarloosd. De huizenvandeMens schieten ook te kort in hun opdracht naar de lidverenigingen, en zijn te veel bezig met hun eigen uitbouw. Er werd ook een prangend tijdstekort ervaren. Uniformiteit op het vlak van dienstverlening ontbrak en er was een te sterke autonomie, die wildgroei bevorderde. De communicatiecampagnes werken niet en er was nood aan het aflijnen van de doelgroepen. Er werd de voorbije jaren te veel gefocust op de ontwikkeling van de (individuele) dienstverlening, waardoor de samenleving, toch een cruciaal onderdeel voor het bestaansrecht van deMens.nu, niet of te weinig aan bod kwam. Kerntaken waren niet echt afgebakend, waardoor op alle opportuniteiten werd ingegaan. En de huizen zijn te klein om efficiënt te kunnen werken.

Daarom werd, om even op dat laatste in te zoomen, een structuur afgesproken waarbij verschillende huizen samen een werkunit vormen. Zo'n werkunit noemde men een ster, refererend naar een organisatie-model dat het dichtst aan-

sluit bij de behoeften die gedetecteerd werden. Met andere woorden, schaalvergroting moet de remedie zijn voor een (groot) deel van de vastgestelde deficiënties. Voor het samenstellen van de sterren werd niet buiten de provinciegrenzen gekleurd, om het niet nog moeilijker te maken in functie van de territoriale bevoegdheid van de IMD's. Tevens werden de kernopdrachten van elke ster duidelijk gedefinieerd en ook afgebakend. Met deze particulariteit dat elke ster de wijze waarop deze kernopdrachten dient te vervullen zelf bepalen mag, maar binnen de expliciete kaders die voor elke kernopdracht werden gedefinieerd. Er werden heel wat doelstellingen in een lijstje samengebracht. Bedoeling is wel dat men evolueert naar zelforganiserende teams die vanuit een gedeelde visie worden ingevuld.

Wat de kaders voor de kernopdrachten betreft pik ik er enkele uit. Daaruit zal blijken dat sommige de evidentie zelf zijn. Afscheidsplechtigheden zijn steeds prioritair, en plechtigheden moeten duidelijk vrijzinnig zijn. We sluiten therapie uit, alsook hulpverlening. Doorverwijzen is dan de boodschap, en als het even kan ook intern naar bijvoorbeeld gemeenschapsvorming. Huisbezoeken zijn strikte uitzondering. En gesprekken moeten in tijd en frequentie beperkt worden. Sociaal cultureel werk is niet de opdracht, maar vragen van lidverenigingen moeten steeds opgenomen worden. Faciliteren is dan het kernbegrip. Ook op het centrale niveau, aan de Brand Whitlocklaan, moet er een

en ander veranderen. De diensten die daar gehuisvest zijn moeten vooral ondersteunend werken voor de huizen.

Waar ik het nog niet over gehad heb zijn de horizontale opdrachten, met name 'vrijwilligers' en 'jongeren' die permanent dwars door alle huizen en kernopdrachten heen lopen. Die dwarsverbindingen en de kernopdrachten vormen samen de werkvelden binnen deMens.nu. De vroegere regionale directeurs blijven in functie als coach voor de sterren die binnen hun regio aanwezig zijn, maar zij krijgen ook een coachende opdracht voor specifiek toegewezen werkvelden. En dan is hun actieterrein heel Vlaanderen. Inmiddels zijn de sterren in hun nieuwe samenstelling opgestart, en zijn ook de verschillende werkvelden in hun personele samenstelling afgebakend en aan het opstarten. Binnen een nog te bepalen tijd zal een eerste evaluatie van de transitie plaats vinden en zullen, daar waar nodig, bijstellingen gebeuren. Ik heb alle bewondering voor de wijze waarop het personeel aan heel dit veranderingsproces op een positieve meewerkt. Dat is geen evidentie. Men mag er echt fier op zijn.

*Sylvain Peeters
voorzitter deMens.nu/UVV vzw*

Dit artikel dateert van 14-02-2017 en is eerder verschenen in het tijdschrift Flamboyant.

Een transhumane ethiek, naar een verbeterde mensheid?

Als de XVIIIe eeuw het geluk probeerde te bereiken, de XIXe de vrijheid, probeerde de XXe de gezondheid te bereiken. Het recht op gezondheid zal door de WGO erkend worden in termen van fysische gezondheid, maar ook van psychosociale gezondheid. De utopie wordt een perfecte gezondheid: men wenst het toeval te vermijden, de levensduur te verlengen, de ziektes te vermijden. Dit impliceert de verantwoordelijkheid van iedereen, wat zijn eigen gezondheid en de collectieve gezondheid betreft.

Zonder in de utopie te vervallen ('de nachtmerrie' zullen sommigen zeggen) van een leven van oneindige duur, is het zeker dat de levensverwachting regelmatig toeneemt en nog zal toenemen onder invloed van nieuwe technologieën en van een regeneratieve geneeskunde.

De verbeterde mens komt overeen met een kunstmatige toename van menselijke prestatievermogens. Ik nodig u uit om na te denken over deze verbeterde mens, ideeën te accumuleren om iedereen toe te laten bewust te worden van de problematiek en om iedereen zijn eigen filosofie te laten opbouwen.

Vandaag de dag volgen de technologische veranderingen elkaar in steeds hoger tempo op, evenals hun industriële toepassingen.

De nieuwe technologieën versterken elkaar wederzijds, met name de nano-technologieën, biotechnologieën, kunstmatige intelligentie en cognitieve wetenschappen. Deze convergentie kondigt radicale metamorfosen aan.

De lijst van deze metamorfosen is lang, van de verlenging van het menselijke leven tot de implantaties van geheugens in de hersenen, van de geautomatiseerde regulatie van onze organen tot de productie van kunstmatige cellen, van de verbetering van onze fysische capaciteiten tot het gebruik van kunstmatige intelligentie ... Realiteit? Fantasme? Idealisering of diabolisch beeld van de technowetenschappen?

Transhumanisme

De term 'transhumanisme' wordt door auteurs gebruikt met verschillende nuances, en wordt dikwijls vermengd met de term 'posthumanisme'.

Humanisme neemt aan dat de technowetenschappen de menselijke natuur zouden helpen, maar zonder dat de mens door de technowetenschappen zou gedomineerd worden.

Transhumanisme voor zijn part neemt aan dat het menselijke lichaam geüpgraded kan worden door de technowetenschappen. Het concept van de verbeterde mens (enhanced) is de mogelijkheid zich te veranderen en zich te verrijken met het inbrengen van de verschillende recente technologieën. Transhumanisme stelt twee aspecten voor, één herstellend en een andere met verbeteringen; de herstellende versie is therapeutisch, de versie met verbeteringen zou het leven in goede gezondheid willen verlengen en de menselijke prestaties een pepmiddel willen geven.

En uiteindelijk, zou **posthumanisme** het menselijke lichaam willen bevrijden van de biologische dwang, het quasi onverwoestbaar maken, met een hoge intelligentie en met grotere geheugenmogelijkheden. Zoals een computer zou de mens programmeerbaar worden. Posthumanisme beschouwt een futuristische wereld; het gaat over

een geloof of over fantasmen in een werkelijk verschillende menselijkheid. Het gaat over een utopie om zich van een lichaam te ontdoen, beschouwd als te kwetsbaar.

Maar vandaag is het eigenlijk moeilijk geworden om een verschil te maken tussen de therapeutische geneeskunde en een geneeskunde van verbeteringen. Deze moderne geneeskunde, met de nieuwe geneesmiddelen en de nieuwe technologieën, is niet meer slechts therapeutisch. Deze geneeskunde kan ook verbeteringen voorstellen, onder andere voor fysische capaciteiten, en is gebonden aan vooruitgangen op minstens drie niveaus: analyse van het menselijke genoom, van de gentherapie en van de cel therapie.

Analyse van het menselijke genoom: wat is de structuur van het genetisch materiaal? Wat is DNA? Hoe zijn de genen georganiseerd? Hoe worden ze uitgedrukt? Hoe zijn ze gecontroleerd? Het gaat over vondsten die het leven van zijn geheimzinnigheid ontdoen, die ons toelaten de biologie te begrijpen van bacterie tot muis... en van mug tot mens, die deze celmechanismen in hun universaliteit beschouwen en die dus de mysteries en de lacunes van diverse vormen van kennis verminderen. Het heeft ook de volledige ontcijfering van het menselijke genoom en som-

mige genetische toepassingen mogelijk gemaakt: de genetische diagnose is meer en meer precies geworden.

Gentherapie: door genetische recombinatie, zoals reeds toegepast op dieren en planten, kunnen sommige genetische ziektes zoals spierdystrofie of immunologische tekortkomingen bestreden worden. Maar ook spierkrachten van oudere personen of sportieve prestaties kunnen gestimuleerd worden. Een tiental genen die deze spierprestaties kunnen verbeteren werden reeds geïdentificeerd. Deze genen zouden door genetische recombinatie kunnen veranderd worden. Transgene muizen met uitzonderlijke atletische capaciteiten werden reeds gefabriceerd.

Celtherapie: in deze therapie worden weefsels gefabriceerd, met onder andere het gebruik van embryonale stamcellen, het gaat dus over regeneratieve geneeskunde, door de vervanging van beschadigde weefsels. Deze therapie zou praktisch voor alle weefseltypes kunnen gebruikt worden - huid, hart, lever, hersenen, bloed enz- die talloze therapeutische beloften aanbieden. Het zijn deze onderzoeken op stamcellen die de katholieke lobby bij de EU zouden willen verbieden. Maar ik denk dat deze onderzoeken niet zullen kunnen gestopt worden. Alléén in België reeds stellen verschillende firma's deze soort therapie voor.

Laten we ook een relatief dichtbijge futurologie bekijken, die van de nanotechnologieën, zoals 'intelligente' nanorobots die farmacologische stoffen vrij maken op de precieze plaats en op het gepaste moment. Een andere mogelijkheid is nanorobots gebruiken om ter plaatse herstellingen uit te voeren, zoals het schoonmaken van slagaders. In genetica zal natuurlijk de mogelijkheid bestaan om het DNA te lezen, maar ook om het te schrijven en genen na te maken.

Maar ook de kunstmatige intelligentie!

"Voor een stroom van gegevens, kunnen wij deze stroom niet meer aan... Integendeel, zal een kunstmatige intelligentie in logica en rationaliteit beter zijn dan de mens, het zal absoluut niet meer overbelast worden noch overstroomd door een stroom van gegevens. Het zal dus in staat zijn deze gegevens beter te beheeren dan wij".

Het gebruik van computers en van internet kan tegenwoordig als een (externe) extensie van onze cognitieve functies beschouwd worden. Zonder dat we het beseffen, zijn wij reeds verbeterd, of in ieder geval leven wij in een verbeterde omgeving. Het resultaat is dat de moderne mens helemaal bloot is en bijna gehandicapt zonder de functionele mogelijkheden van de werktuigen van kunstmatige intelligentie, hun capaciteiten van communicatiemiddelen, hun geheugenmogelijkheden. In deze technologische omgeving, is de verbeterde mens reeds de norm.

Besluiten

1 Technowetenschappen. Of wij het wensen of niet, de wetenschap zal verder storende vooruitgangen boeken en nieuwe technieken zullen volgen. De technieken maken deel uit van onze beschavingen en zullen het meer en meer worden. Tegenover de technofobie, moeten wij eerder de wetenschappen als een kenmerk van de menselijke cultuur beschouwen. Een kritische analyse blijft nodig, een betere kennis van de technowetenschappen door een breed publiek is ook onontbeerlijk. In onze maatschappij willen mensen hun leven beheersen, ze weigeren hun leven te ondergaan, en de speelbal te zijn van hun leven.

Laten we van de techno-wetenschappen niet verwachten dat ze een vooruitgang zijn voor de mensheid of dat ze de mens ontmenselijken of vernietigen.

2 Mens-machine. Het lichaam wordt uitzonderlijk maakbaar, het kan artificieel worden, genetisch geprogrammeerd, gecontroleerd ter hoogte van de reproductie. Het lichaam rationaliseert zich door de bijdrage van de wetenschappen en van hun toepassingen. Descartes droomde ervan zich meester te maken van de natuur, vandaag wordt men meester van het lichaam. Het lichaam is meer en meer wetenschappelijk geworden. Het lichaam wordt minder en minder geheimzinnig en mysterieus, de mechanismen van het lichaam worden onthuld, zijn genetisch programma wordt ontcijferd, de activiteiten van de hersenen worden gelokaliseerd. Maar de technieken blijven menselijk. Zelfs als ze fel geëvolueerd zijn blijft de menselijke essentie zich niet los te maken van de natuur.

Nadenken over zijn levensomstandigheden en over zijn dood leidt noodzakelijk tot filosofische vraagstellingen over het leven en de dood, er over nadenken moet ons verplichten onze handelingen te bekijken, en nadenken over ons filosofische testament. Nadenken over de transhumane mogelijkheden verplicht ons deze gedachten te verdiepen en er een vraagstelling over de zin van het leven toe te voegen. Nadenken ook over de wijze om de kwaliteit van het leven te verhogen meer dan een verlenging van de levensverwachting koste wat het kost.

3 Definitie van de mens. Men zou het menselijke lichaam veranderen, maar veranderen de nieuwe technowetenschappen deze definitie? Blijven wij niet menselijk met het gebruik van nieuwe bevruchtingstechnieken, van pre-implantatie diagnose, van stamcellen, maar ook morgen van gentherapie, van kunstmatige intelligentie, van interne nanorobots.

Zouden de wetenschappen en de geneeskunde ons afhankelijk maken van een welzijnsmodel? Maar wie zou de toename van de levensverwachting willen weigeren?

Maar wie zou een verlengde veroudering met een verhoogde kwaliteit van leven willen weigeren? Maar wie zou de mogelijkheid de controle van zijn leed en zijn ziekten willen weigeren? Maar wie zou een gehandicapt lichaam niet willen “herstellen”? Maar blijf ik mijzelf als mijn lichaam kunstmatige elementen, of zelfs robots, zou bevatten?

Aan u om te oordelen! Moeten wij ons daarover veront-rusten?

De mens zal zich altijd verder aanpassen, zich veranderen maar hij zal menselijk blijven: zelfs geënt, verbeterd met prothesen, genetisch verbeterd, geholpen door bio-chemische pepmiddelen, door cognitieve wetenschappen gestimuleerd, door robots geholpen, bionisch ge-worden... zal hij zijn menselijke identiteit behouden.

- 4 Keuze van maatschappij. Wij bevinden ons duidelijk voor een keuze van maatschappij en van mensheid. De transhumanisten stellen een mensheid voor beter dan goed, in betere fysische en mentale gezondheid. Aan U te oordelen uiteraard. Maar als de technieken zouden bestaan en geen probleem van gezondheid zouden stellen, zouden wij ons er kunnen tegen opzetten? Waarom zich er tegen verzetten?

Wij moeten dus de limieten van het menselijke bestu-deren in het licht van onze humanistische waarden. Wij moeten deze waarden definiëren, en de limieten die wij willen plaatsen aan de technowetenschappen. Als wij de technowetenschappen willen beperken, en de mogelijk-heden van het transhumanisme, dan zouden wij ons ak-koord moeten stellen over de ethische beginselen om te weigeren deze technieken van verbeteringen toe te passen. De levenskwaliteit wordt een belangrijk concept dat veel van onze gedragingen leidt. Natuurlijk mag het gebruik van biotechnologieën slechts in een ethiek van autonomie en van totale vrijheid van het individu gebeu-ren, de mens moet meester blijven van deze technieken.

De wetenschappen zijn een noodzakelijke voorwaarde van het humanisme geworden. Ze nemen de natuur aan zon-der ze heilig te maken, en ze nemen aan dat wij vrij en verantwoordelijk zijn om een waarde aan ons eigen leven te geven.

Laten we minstens akkoord gaan over onze werkelijke plicht, onze inspanningen om kennis uit te bouwen, een betere wereld op te bouwen, de maatschappij te verbete-ren, in waardigheid en in intelligentie te leven. De mense-lijke waardigheid is dus zijn vrijheid en zijn autonomie, het is zijn kracht om de wereld te veranderen en vooral zichzelf te veranderen.

*Charles Susanne
prof. em. ULB/VUB*

De visie van Vrijzinnig Jongeren Ontmoetings- centrum De Kim

Op 2 november 1963 hadden een aantal vrienden in Oos-tende het idee om een jeugdhuis op te richten. Het was een bewuste actie, het stadsbestuur maakte immers geld vrij voor de jeugd. Een katholieke vereniging had het zelfde idee en om de middelen niet naar één levensbeschouwing te laten stromen vonden deze vrienden dat ze in actie moesten treden. la Casa was geboren! Een 9 tal jaar later kreeg het jeugdhuis een definitieve locatie, in de wolken-krabber van Oostende, en veranderde de naam naar Vrij-zinnig jeugdhuis De Kim.

Zoals het gaat in het jeugdwerk kende het jeugdhuis vele succes maar ook zeer moeilijke tijden. Telkens anticiperen op nieuwe tendensen is een must. Tot 2009 was de wer-king van het jeugdhuis een typische jeugdhuiswerking. Ze hadden een enorme vrijwilligersgroep waarop ze konden rekenen en er werden tot dan veel activiteiten georgani-seerd.

In 2000 kreeg het jeugdhuis er een tweede locatie bij, Vrij-zinnig Jongeren Ontmoetingscentrum (VJOC) De Kim, be-ter gekend als 'de K2' was geboren. Waar De Kim zich meer richtte op het uitgaansleven richtte deze nieuwe lo-catie zich meer op een dagwerking.

Over de middag konden jongeren er hun middageten komen eten, er werden Playstations aangekocht, er waren computers met internet, een biljart en een tafelvotbal, enz.

Vanaf 2002 kreeg het jeugdhuis er een extra beroepskracht bij van het UvV. Op deze manier beschikte de vzw over twee voltijdse beroepskrachten en werd de werking meer geprofessionaliseerd. De Beroepskrachten stonden in voor de begeleiding van vrijwilligers en de dagelijkse werking.

Geleidelijk aan verminderde het vrijwilligersbestand en werd het moeilijk om op te botsen tegen het commercieel aanbod in het centrum van Oostende. In 2009 voelde De Kim zich genooddacht om zijn eerste locatie te sluiten. De 'K2' bleef bestaan maar onze werking werd in vraag gesteld.

In 2013 kwam het ontmoetingscentrum met zijn (nieuwe) Missie en Visie. Daarin verklaard VJOC De Kim zich te willen richten op alle jongeren van Oostende met een bijzondere aandacht voor maatschappelijk kwetsbare jongeren.

Net voor de zomer van 2014 schreven de beroepskrachten een dossier samen voor een Bovenlokale projectsubsidie. De Kim wilde zich heruitvinden en wilde naar buiten breken.

De subsidie werd binnen gehaald, een residentieel kunstenaar kreeg een plaats tussen de beroepskrachten en artistieke projecten werden ontwikkeld.

In 2016 zette de transitie van het puur jeugdhuiswerk naar projectwerk zich voort. Jeugdhuiswerk zoals men deze kenden tot 2010 konden ze, door de snelle maatschappelijke veranderingen, de verschuiving van hun doelgroep naar een meer gemiddelde groep, met andere wensen en noden, andere culturele achtergronden en migratie achtergronden, ze niet meer houden. Professionele ondersteuning drong zich op. Het installeren van een vrijwilligerswerking werd in vraag gesteld.

Hun werking is vandaag tweeledig. Enerzijds is De Kim tijdens de winter een werking met een vaste locatie, waar ze projecten ontplooiën in het ontmoetingscentrum. Anderzijds zoeken ze in de zomer Oostende jongeren op in hun habitat. De mix van een vaste instuif en outreachend werken werkt.

Davy Van Hee

Jong & vrijzinnig

Freya Stekelorum over praktisch vrijzinnig humanisme

De waarde waar ik als vrijzinnig humanist veel belang aan hecht is verbondenheid/solidariteit.

Er zijn een aantal aspecten die nodig zijn om deze waarde te bekomen. Zonder elkander te respecteren en te verdragen, is er van verbondenheid geen sprake.

Volgens mij kan je enkel en alleen zo een warme democratische samenleving creëren. Een respectvolle wereld zonder discussies en ongelijkheid daar kan je als vrijzinnig humanist alleen maar van dromen. Hoewel dit in de praktijk wat moeilijker is, is het wel mogelijk om hier als individu naar te streven.

Ik voel me soms snel verantwoordelijk voor het welzijn van anderen. Als mensen bij mij komen, dan moeten ze zich thuis voelen.

Een wereldwijde verbondenheid kan je misschien niet bereiken, maar ik vind het voornaamste dat iedereen zich op zijn gemak voelt en zichzelf kan zijn.

De volgende spreuk vind ik altijd heel belangrijk: "Behandel anderen zoals je zelf behandeld wil worden". Waardering kan je pas verdienen als je ook zelf iedereen rondom je waardeert. Maar het moet van twee kanten komen. Openheid geven, betekent evenzeer dat je kunt rekenen op de eerlijkheid van anderen. Mijn grootouders leerden mij dat oprechtheid heel belangrijk is. Ik sta er dan ook altijd op dat anderen eerlijk zijn tegen mij, ik hoor liever de waarheid dan een leugentje om bestwil. Hoewel we ook niet te naïef mogen zijn, want uitzonderingen bestaan er altijd.

Ik associeer de humanistische waarden ook vaak met 'gelukkig zijn'. Gelukkig zijn draait in mijn ogen niet om de luxe, het materiële maar om behoeften zoals vrijheid, gelijkwaardigheid en waardering.

Er zijn bepaalde zaken dat ik sneller relatieveer omdat ik beseft dat ik gelukkig moet zijn met wat ik heb. Ik probeer ook meer en meer te genieten van de kleine dingen in het leven.

In de zomer spendeer ik mijn tijd zo goed mogelijk met mijn vrienden en kan ik al snel genieten van een ijsje.

De reden waarom ik solidariteit zo belangrijk vind, is omdat ik denk dat je samen veel meer kan bereiken dan alleen. Ik sta er altijd achter om samen te werken, te luisteren en samen problemen op te lossen. Op school vind ik dit iets heel belangrijks, op die manier leer je ook iets van anderen.

In de lessen NCZ wordt er veel belang gehecht aan onze mening over verschillende onderwerpen.

Doorheen het jaar brachten we per twee elk een thema naar voor. We discussieerden hierbij over bepaalde actuele onderwerpen en stellingen. Deze lessen vond ik heel boeiend omdat je zo leert openstaan voor de gedachten van iemand anders.

Mensen helpen is iets wat mij voldoening geeft. Mijn vrienden weten dan ook dat ik altijd klaar sta voor hen. Als ik kijk naar de toekomst wil ik graag iets gaan studeren waarmee ik echt een bijdrage kan leveren aan anderen, want dit is iets waar ik gelukkig van word.

Freya is 17, loopt school in het Koninklijk Atheneum Veurne en zit in het 6de jaar richting Wetenschappen-Wiskunde.

Freya ↷

Deelname aan de trouwbeurs 'Trouw & Trends'

Organisator huisvandeMens
Diksmuide

Datum zondag 1 oktober

Uur van 11 uur tot 18 uur

Locatie Thermae Palace,
Astridlaan 7, 8400 Oostende

Alles over trouwen! Ben je van plan in de nabije toekomst in het huwelijksbootje te stappen? Dan moet je eerst naar Trouw & Trends', de regionale trouwbeurs. Je ontdekt er heel wat standhouders uit de regio, waaronder het huisvandeMens, die je alles aanbieden wat je nodig hebt op je grote dag. Je doet er gegarandeerd heel wat ideeën op!

Prijs Normaal tarief € 5,00 per persoon; met kortingskaart: € 2,50 per persoon; met gratis toegangskaart: GRATIS → te verkrijgen in het huisvandeMens Diksmuide

Info huisvandeMens Diksmuide - 051 55 01 60 - diksmuide@demens.nu

Informatiebeurs: Zorg rond het levenseinde

Organisator huisvandeMens
Diksmuide

Datum woensdag 4 oktober

Uur infobeurs van 16u tot 18u30, lezingen om 19u en 20u

Locatie CC Kruispunt, Maria
Doolaeghestraat 2, 8600

Diksmuide

Prijs gratis

De regels, wetten en mogelijkheden rond het levenseinde zijn uitgebreid en complex. Op de infobeurs kan je terecht met jouw vragen. Aan de infostanden vind je documentatie en iemand met kennis ter zake over wilsverklaringen euthanasie, negatieve wilsverklaring, palliatieve zorgen, teraardebestelling, orgaandonatie, erfenisrecht...Om 19u geeft een vrijzinnig humanistisch consulent een woordje uitleg over de verschillende wilsverklaringen en hoe die correct in te vullen. Om 20u is er een lezing rond een nog te bepalen thema. Voor het avondprogramma moet vooraf ingeschreven worden via huisvandeMens Diksmuide.

Info huisvandeMens Diksmuide - 051 55 01 60 - diksmuide@demens.nu

'Erfenisrecht' Lezing door Rosaline Mouton

Organisator Vermeylenfonds
Koksijde - Oostduinkerke

Datum vrijdag 6 oktober

Uur 19.30 uur

Locatie Vrijzinnig Huis
Koksijde, Galloperstraat 48

Prijs toegang gratis voor leden
/ €10 niet leden

Is een testament noodzakelijk? Is er een verschil in erfenisrecht als je gehuwd bent? Wat als je wilt schenken? Rosaline Mouton, notarieel juriste, heeft u graag een duidelijkere kijk op ons Belgisch erfrecht.

Info Maurits De Picker - 0477 29 38 37 - depicker.maurits@skynet.be

Uitstap met de bus - Kaas, wijn, bier & spelen

Organisator Vrijzinnig Huis
Koksijde

Datum zaterdag 7 oktober

Uur 9u30

Locatie Vrijzinnig Huis
Koksijde, Galloperstraat 48

Prijs €60 (inclusief busreis,
geleid bezoek met gids,
dranken en maaltijden)

In navolging van de 10 succesvolle edities van de Volkssportroute heeft bestuurslid François met deze activiteit voor een leerrijk en vooral smakelijk alternatief gezorgd.

Info Marc Van Muylem - 058 51 90 94 - vanmuylem@skynet.be

29ste uitreiking Remi Devisscher Willemsfondsprijs

Organisator Willemfonds
Koekelare

Datum Dinsdag 10 oktober

Uur 14u30

Locatie Wijksschool 'De
Toekomst', Veldstraat

Koekelare

Prijs Op uitnodiging

Jaarlijkse herdenking van het feit dat de bibliotheek van het Willemsfonds daar jaren gratis heeft gefunctioneerd.

Info André Laveyne - 051 58 07 41 of 0485 58 97 97 - andre.laveyne1@telenet.be

Bijwonen van de activiteiten rond 'Het Betere Boek'

Organisator Willemfonds
Koekelare
Datum Vrijdag 13 en zaterdag
14 oktober
Locatie: Gent (NEST
(oude stadsbib), Graaf van
Vlaanderenplein 40, 9000
Gent en Minardschouwburg,
Walpoortstraat 15, 9000 Gent

Volle aandacht naar Nederlandstalige debutanten met uitreiking van de bronzen uil. Dit jaar staat ook de Russische literatuur op het voorplan. Het programma kan je raadplegen op <http://hetbetereboek.be/programma/programmatie>

Prijs: Kortingsstarief voor leden van het Willemsfonds

Info André Laveyne - 051 58 07 41 of 0485 58 97 97 - andre.laveyne1@telenet.be

Deelname aan activiteit(en) van de 10-daagse van het woord

Organisator Willemfonds
Koekelare
Datum Van 14 tot 23 oktober

Tiendaagse van het Woord. De 'crème de la crème' van Nederlands schrijvend talent

Zorgt tien dagen dat Willemfondsleden worden verwend!

De West-Vlaamse afdelingen van het Willemsfonds organiseren activiteiten die het woord in al zijn facetten in de schijnwerpers zetten. Over de verschillende activiteiten zijn nog geen gegevens bekend.

Info André Laveyne - 051 58 07 41 of 0485 58 97 97 - andre.laveyne1@telenet.be

Namiddag uitstap Oostende

Organisator Willemsfonds
Veurne/De Panne
Datum zondag 15/10/2017
Uur met eigen wagen naar
Oostende
Locatie en ev. verzamelen
op adres: vuurtoren op
oosteroever om 14u30

Gegidst bezoek aan de oosteroever met diverse aandachtspunten zoals stadsontwikkeling, visserij en oude vismijn, streetart. Twee wandelingen van één uur met poesterstop in "Veegetje".

Vrij avondmaal in nog te bepalen restaurantje in Oostende.

Prijs nog te bepalen

Gegevens voor inlichtingen en inschrijvingen deboyser.eddy@skynet.be

Optreden van de band 'Amazing Bear'

Organisator Vrijzinnig
Huis Koksijde i.s.m. alle
lidverenigingen
Datum vrijdag 20 oktober
Uur deuren om 19uur, aanvang
om 20 uur
Locatie Vrijzinnig Huis
Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs € 12,- voorverkoop en €
15 aan de deur

Deze band is zeker een topper! Hun saxofonist/zanger wordt ook wel eens Sinatra genoemd, zingt ook crooners over Dean Martin, Presley, Humperdick, Granata, spelen ook de Beatles, Pink Floyd, ... Tevens brachten zij een cd uit 'Minor Stories' dat te beluisteren was op Radio 2. Tijdens het optreden blijft de bar open en kan men tegen een democratische prijs extra genieten van een bordje oesters en/of dipschoteltje.

Info: Marc Van Muylem - 058 51 90 94 - vanmuylem@skynet.be

Deelname aan de provinciale dag van Willemsfonds West-Vlaanderen

Organisator Willemsfonds
Koekelare
Datum Zaterdag 21 oktober
Uur 9u15
Locatie Sint- Pieterszaal,
Brugsesteenweg 311, 8520
Kuurne

De provinciale dag: dat is samen zijn, cultuur opsnuiven en lekker eten. Dit jaar slaan afdeling Kuurne en Kortrijk de handen in elkaar. Ze trakteren ons op een programma boordevol streekeigen accenten. Bezoek Texture - het vernieuwde vlasmuseum in Kortrijk, de renbaan in Kuurne of wandel door natuurgebied De Groene Long. En laat je een hele dag verleiden door heerlijke streekproducten!

Info André Laveyne - 051 58 07 41 of 0485 58 97 97 - andre.laveyne1@telenet.be

Daguitstap naar Brussel

Organisator Willemsfonds
Veurne/De Panne

Datum 08/11/2017

Uur vertrek met trein uit Veurne:
9 u

Bezoek aan Europalia Indonesia in BOZAR. Vrije gezamenlijke lunch. Bezoek aan tweede tentoonstelling in Brussel. Locatie en ev. verzamelen op adres: station Veurne. Prijs nog te bepalen.

Gegevens voor inlichtingen en inschrijvingen hedwig.franchois@skynet.be

'Een transhumane ethiek: naar een verbeterde mensheid?' lezing door Prof. Dr. Charles Susanne

Organisator UPV Westkust
ism Vermeylenfonds Koksijde-
Oostduinkerke

Datum 9 november

Uur 14u30

Locatie Vrijzinnig Huis
Koksijde, Galloperstraat 48

Prijs 3 euro voor leden; 5
euro voor niet-leden. (koffie
inbegrepen)

Een leven van oneindige duur: utopie of nachtmerrie? Wat echter vast staat is dat de levensverwachting verder toeneemt onder invloed van nieuwe technologieën en regeneratieve geneeskunde. Leidt de kunstmatige toename van het menselijk prestatievermogen ook tot een verbeterde mens? Reflectie hierover dringt zich op want technologische veranderingen evenals industriële toepassingen volgen elkaar op in een steeds hoger tempo. De nanotechnologie, biotechnologie, kunstmatige intelligentie en cognitieve wetenschappen versterken elkaar wederzijds.

Dit leidt tot een convergentie met radicale metamorfosen waarvan de implantatie van geheugen in de hersenen een voorbeeld is. Een internationaal gewaardeerd wetenschapper komt het ons allemaal duidelijk maken.

Info Marc Mortier - 0475 97 21 98 - marc-mortier@telenet.be

Informatiebeurs: Zorg rond het levenseinde en filmvoorstelling 'Tot in den draai'

Organisator huisvandeMens
Diksmuide

Datum donderdag 16
november

Uur infobeurs van 16u tot
18u30, lezing om 19u, gevolgd
door film

Locatie Vrijzinnig huis
Koksijde, Galloperstraat 48

De regels, wetten en mogelijkheden rond het levenseinde zijn uitgebreid en complex. Op de infobeurs kan je terecht met jouw vragen. Aan de infostanden vind je documentatie en iemand met kennis ter zake over wilsverklaringen euthanasie, negatieve wilsverklaring, palliatieve zorgen, teraardebestelling, orgaandonatie, erfenisrecht... Om 19u geeft een vrijzinnig humanistisch consulent een woordje uitleg over de verschillende wilsverklaringen en hoe die correct in te vullen. Gevolgd door de filmvoorstelling 'Tot in den draai'. Voor het avondprogramma moet vooraf ingeschreven worden via huisvandeMens Diksmuide. Prijs gratis

Info huisvandeMens Diksmuide - 051 55 01 60 - diksmuide@demens.nu

Joelfeest

Organisator HVV/OVM
Westhoek

Datum vrijdag 17 november
Uur van 19u tot 21u

Locatie Zaal De Boare,
Koningsplein 1, 8660 De Panne

Tijdens een joelfeest wordt midden in de winterkou de terugkeer van de lente en het licht gevierd. Het 'joel' in Joelfeest verwijst naar het joelen of juichen (van vreugde) van de mensen over deze terugkeer.

Info Chris Depecker - 0486 72 67 76 - chris.depecker@gmail.com

Tafelen voor LEIF

Organisator LEIF West-
Vlaanderen

Datum Vrijdag 24 november
Uur 19u

Locatie Salons Denotter,
Torhoutsesteenweg 76 in
Zedelgem

Prijs wijnen en water inclusief
75 euro pp

'Tafelen voor LEIF' is jaar na jaar een succes. Zonder de financiële en morele steun van heel wat wakkere burgers kan LEIF zijn mooie menselijke opdracht moeilijk vervullen. Het hele LEIF-team ziet dan ook uit naar uw komst! Programma: 19u WELKOM met receptie - 20u15 TAFELN - 23u30 AFTERPARTY. De boeking is pas definitief na storting op BE44 0016 8405 0645 van LEIF West-Vlaanderen met vermelding naam, keuze formule 1 of 2 en aantal personen. Meer info: www.levenshuis.be

Info reserveren via 0474 25 93 12 - tafelenvoorleif@gmail.com

Op zondag in gesprek met... 'Orde van de Paardenvisser 50 jaar'

Organisator Vrijzinnig Huis Koksijde ism HVV/OVM Westhoek
Datum zondag 26 november
Uur 11 uur
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs gratis

De garnaalvisserij te paard uit Oostduinkerke zijn sinds 4 december 2013 immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid. Het Unesco-comité benadrukte dat de garnaalvisserij te paard het belang in de kijker zet van kleine, lokale tradities die de verbondenheid tussen mens, dier en natuur belemtonen. De paardevisserij is een traditie die al zo'n 500 jaar bestaat. Voorzitter Marc Sirjacobs en paardevisser Marius Dugardein komen, in het kader van het 50 jarig bestaan van de Orde, hun verhaal doen.

Info Marc Van Muylem - 058 51 90 94 - vanmuylem@skynet.be

Praatcafé

Organisator UPV Westkust
Datum zondag 26 november
Uur 11u tot 13u30
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48

Achter de bar: Marie-Thérèse Meulebrouck, Marc Mortier en Maurits De Picker. Dit praatcafé sluit aan op de voordracht rond de paardevisserij.

Info Marc Mortier - 0475 67 21 98 - marc-mortier@telenet.be

20ste winteractiviteit 'Falklandeilanden'

Organisator Vrijzinnig Huis Koksijde
Datum zondag 3 december
Uur 11 uur, deuren open om 10u30
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs voordracht: gratis, BBQ: € 29,- leden: € 25,-

Om 11u starten wij met een schitterende ontdekkingsreportage gebracht door Frank De Leger over de Falklandeilanden. Na de voordracht kan je deelnemen aan een verzorgde BBQ. Uiterlijk tegen 22 november 2017 inschrijven. Uiteraard kan je naar de presentatie komen zonder aan de maaltijd deel te nemen.

Info: Danie De Kimpe - 059 30 65 30 - dekimpenelleke@gmail.com

De islam in België en de samenlevingsproblemen. Lezing door Selahattin Kocak

Organisator Vermeylenfonds Koksijde-Oostduinkerke
Datum donderdag 7 december
Uur 14u30
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48 te Koksijde
Prijs 3 euro voor leden/ 5 euro niet-leden

Selahattin Koçak, auteur en oud-politicus, schreef twee bestsellers over migratie en de islam.

Info Maurits De Picker - 0477 29 38 37 - depicker.maurits@skynet.be

Lopen voor LEIF - Kerstloop Brugge

Organisator LEIF West-Vlaanderen
Datum Vrijdag 8 december
Uur 20u
Locatie Brugge
Prijs 12 euro

Sinds 2015 is LEIF West-Vlaanderen 1 van de goede doelen van de midzomerrun en de kerstloop in Brugge. Zoals voorbije jaren zoeken we een aantal sportievelingen die deze wedstrijden speciaal voor LEIF West-Vlaanderen willen meelopen, met een LEIF-hesje, om LEIF te steunen en meer zichtbaarheid te geven. Trek dus die loopschoenen aan en doe mee! Ook sponsors en helpende handen gezocht.

Meer info www.levenshuis.be **Info:** Lieve De Cuyper - 0479 26 91 73 - lieve.decuyper@demens.nu

Inrichting tentoonstelling Eurokartoenaal

Organisator Willemsfonds
 Veurne/De Panne
Datum vanaf 09/12/17 tot
 06/01/18
Uur opening tentoonstelling
 vrijdag 08/12/17 om 19u30
Locatie en ev. verzamelen op
 adres: gemeentehuis De Panne
Prijs gratis

Tentoonstelling van geselecteerde inschrijvingen voor de Eurokartoenaal. Dit jaar is het thema: "de ziel"

Gegevens voor inlichtingen en inschrijvingen ivan.winnock@skynet.be

Wereldlichtjesdag

Organisator huisvandeMens
 Diksmuide
Datum zondag 10 december
Uur onthaal vanaf 18 uur,
 kaarsmoment om 19 uur
Locatie HuisvandeMens
 Diksmuide, Esenweg 30, 8600
 Diksmuide
Prijs gratis

Elke 2^e zondag in december wordt Wereldlichtjesdag gehouden.
 Op deze dag steken mensen om 19.00 uur over de hele wereld kaarsjes aan ter nagedachtenis aan overleden kinderen.
 Het maakt daarbij niet uit hoe oud het kind was of hoe lang het al geleden is. Je kind blijft immers je kind! Voor altijd in je hart en gedachten!
 De wereld wordt zo even letterlijk wat lichter voor mensen die een kind verloren hebben en daarnaast is er het besef dat je niet alleen bent met je verdriet.

Info huisvandeMens Diksmuide - 051 55 01 60 of diksmuide@demens.nu

Opendeurweekend Vrijzinnige Centra

Organisator Vrijzinnig Huis
 Koksijde
Datum 17 december
Uur van 11u tot 15u
Locatie Vrijzinnig Huis
 Koksijde, Galloperstraat 48

De vrijzinnige ontmoetingscentra in West-Vlaanderen organiseren een opendeurweekend met allerlei activiteiten. Door de handen in elkaar te slaan wensen zij hun werking in te kijker te zetten en het vrijzinnig humanisme wat meer bekend te maken. Ook Vrijzinnig Huis Koksijde houdt opendeur, het programma is nog niet gekend maar komt nog op de kalender op de website www.vrijzinnighuiskoksijde.be.

Info Marc Van Muylem - 058 51 90 94 - vanmuylem@skynet.be

Music for life

Organisator huizenvandeMens
 en lidverenigingen
Datum 15 december te Kortrijk
 en 16 december te Oostende
Uur nog niet gekend
Locatie Kortrijk en Oostende

Vanuit deMens.nu willen wij werken aan een praktisch vrijzinnig humanisme, de vrijzinnige waarden in praktijk brengen. Met Music for life brengen we het solidariteitsprincipe in de praktijk. We komen naar buiten als 1 vrijzinnige gemeenschap. De verbouwde zeecontainer van Vrijzinnig Jeugd ontmoetingscentrum De Kim, die dienst doet als bar, zal er staan. Vrijwilligers en lidverenigingen zullen randanimatie verzorgen, activiteiten organiseren, drank en eten verkopen,...

Info Kenzy Dekimpe - kenzy.dekimpe@demens.nu - 056 25 27 51

Vorming 'Succesvol communiceren in je gemeente'

Organisator Willemsfonds
 Blauwe Fakkelt
Datum zaterdag 20 januari
 2018
Uur 10u tot 13u
Locatie VC De Sleutelbrug
 Brugge, Beenhouwersstraat
 1-3

Hoe succesvol communiceren in je gemeente? Gedurende deze praktijkgerichte communicatievorming ontwikkel je samen met de andere deelnemers een antwoord op volgende vragen:- Wie en wat willen we bereiken met de communicatie van onze afdeling? Welke kanalen zetten we daarvoor best in, en hoe doen we dat?- Welke aandachtspunten stellen zich bij inhoud en vormgeving? De vorming staat open voor iedereen. Lesgever is Eric Goubin, docent en onderzoeker bij Thomas More, gespecialiseerd in socialprofit communicatie.

Info en inschrijven vorming@willemsfonds.be - 09 224 1075 - www.willemsfonds.be/BlauweFakkelt

Wegwijs in beslissingen rond het levenseinde Informatiebeurs

Woensdag 4 oktober 2017 vanaf 16u

CC Kruispunt Diksmuide

Donderdag 16 november 2017 vanaf 16u

Vrijzinnig Huis Koksijde

Beide locaties:

Infobeurs van 16u tot 18u30

Wilsverklaring euthanasie en negatieve wilsverklaring

Palliatieve zorgen – Teraardebestelling – Orgaandonatie

Lichaam afstaan aan de wetenschap – Erfenisrecht

19u Voordracht Levenseinde, wetgeving en wilsverklaringen

Nele Deblauwe, consulent huisvandeMens

Diksmuide:

20u Voordracht Levenseinde, verhalen uit de praktijk

Dr. Frank Declercq, LEIFarts

Koksijde:

20u–20u40 Documentairefilm ‘Tot in den draai’

Inschrijven voor de voordrachten:

diksmuide@deMens.nu of T 051 55 01 60   toegang gratis

Meer info: kalender www.vrijzinnigwestvlaanderen.be

Vrijzinnig Huis Koksijde

Busuitstap 'Kaas, wijn, bier & spelen' op zaterdag 7 oktober 2017

In navolging van de 10 succesvolle edities van de Volks-sportroute heeft bestuurslid François met deze 'kaas, wijn, bier & spelen' voor een leerrijk en vooral smakelijk alternatief gezorgd.

Programma:

9u.	Vrijzinnig Huis Koksijde Galopperstraat 48 8670 Koksijde	verzameling	startertje
9.30u.	Vrijzinnig Huis Koksijde Galopperstraat 48 8670 Koksijde	vertrek	
10u.	De Moerenaar Middenweg 7 8630 Veurne	Rondleiding kaasmakerij Bezoek museum Volksspelen	Kaasschotel + garnituur 2 glazen wijn of fruitsapje
14.30u.	Wijngoed Monteborg Smijterstraat 4 8951 Heuvelland	Rondleiding	4 degusta- ties
17.15u.	De Nieuwen appel Trappistenweg 33 8978 Watou	Baanbolling Volksspelen	Stoverij met frietten groentekrans streekbiertje
21u.	Vrijzinnig Huis Koksijde Galopperstraat 48 8670 Koksijde	afscheids- kus	

Praktisch:

Vertrek om 9.30u. aan het Vrijzinnig Huis Koksijde, Galopperstraat 48. Terug rond 21u. Deelnameprijs: € 60
Inbegrepen: geleid bezoek met gids, dranken en maaltijden zoals beschreven in programma, vervoer en fooi chauffeur.
Aantal deelnemers: max. 50

In te schrijven telefonisch of via mail:

1. Telefoon 058 51 90 94 of via mail vanmuylem@skynet.be
2. Vooraf te storten op rek. BE 81 0012 6878 1824 van Vrijzinnig Huis Koksijde
3. Afsluiting inschrijvingen: 10 september 2017

Optreden van de band 'Amazing Bear' op vrijdag 20 oktober 2017

Deze band is zeker een topper! Hun saxofonist/zanger wordt ook wel eens Sinatra genoemd. Hij brengt crooners over Dean Martin, Presley, Humperdick en Granata. De band speelt ook de Beatles, Pink Floyd, ... Tevens brachten zij een cd uit 'Minor Stories' die te beluisteren was op Radio 2. Tijdens het optreden blijft de bar open en kan men tegen een democratische prijs extra genieten van een bordje oesters en/of dipschoteltje.

Praktisch:

Aanvang: 20uur. Deuren: 19uur
In het Vrijzinnig Huis Koksijde
Toegang €15, €12 in voorverkoop

Op zondag in gesprek met... 'Orde van de Paardevisser 50 jaar' op zondag 26 november 2017

De garnaalvisserij te paard uit Oostduinkerke zijn sinds 4 december 2013 immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid. Het Unesco-comité benadrukte dat de garnaalvisserij te paard het belang in de kijker zet van kleine, lokale tradities die de verbondenheid tussen mens, dier en natuur beklemtonen. De paardevisserij is een traditie die al zo'n 500 jaar bestaat. Ze is zoals het getij het gaat op en af, maar zolang het getij er is zal de paardevisserij er zijn. Het is binnen het kort bestek van 'Op zondag in gesprek met...'

Vrijzinnig Huis Koksijde

niet mogelijk om de 'paardevisserijhistorie' helemaal uit de doeken te doen, maar via René Decorte, grootmeester van de Orde van de Paardevisser hebben we voorzitter Marc Sirjacobs en paardevisser Marius Dugardein kunnen overtuigen om, in het kader van het 50 jarig bestaan van de Orde, hun verhaal te komen doen.

Sprekers: Marc Sirjacobs en Marius Dugardein, Orde van de Paardevisser

Praktisch:

Aanvang: 11 uur in het Vrijzinnig Huis Koksijde
Info bij Marc Van Muylem via 058 51 90 94
of vanmuylem@skynet.be
Inkom gratis

20ste winteractiviteit 'Falklandeilanden' op zondag 3 december 2017

Om 11u starten wij met een schitterende ontdekkingsreportage gebracht door Frank De Leger over de Falklandeilanden. Na de voordracht kan je deelnemen aan een verzorgde BBQ.

Uiterlijk tegen 22 november 2017 inschrijven. Uiteraard kan je naar de presentatie komen zonder aan de maaltijd deel te nemen.

Praktisch:

Aanvang: 11 uur. Deuren: 10.30 uur
In het Vrijzinnig Huis Koksijde
Prijs: voordracht: gratis, BBQ: € 29,- leden: € 25,-
Info en inschrijven bij Danie De Kimpe via 059 30 65 30 of dekimpenelleke@gmail.com

Willemsfonds

Vorming Succesvol communiceren in je gemeente-Blauwe Fakkelt

Op 20 januari 2018 organiseert het Willemsfonds in West-Vlaanderen de vorming 'Succesvol communiceren in je gemeente'.

Deze vorming staat open voor iedereen.

Succesvol communiceren in je gemeente

Gedurende deze praktijkgerichte communicatievorming ontwikkel je samen met de andere deelnemers een antwoord op volgende vragen:

- Wie willen we bereiken met de communicatie van onze afdeling?
- Wat willen we daarmee bereiken?
- Welke kanalen zetten we daarvoor best in, en hoe doen we dat?
- Welke aandachtspunten stellen zich bij inhoud en vormgeving?

Tijdens deze interactieve sessie speelt de cursusgever in op de communicatie van lokale afdelingen en op het algemene communicatiebeleid van een vereniging. Bezorg ons vooraf wat gedrukte of digitale communicatiemateriaal van je afdeling. We gaan daarop verder tijdens de workshop. Deze gratis workshop wordt georganiseerd door de Blauwe Fakkelt, het vormingscentrum van het Willemsfonds. Iedereen welkom! De vorming eindigt met een glaasje en een knabbeltje. Een ideaal moment om nieuwe mensen te leren kennen.

De vorming wordt begeleid door Eric Goubin, docent en onderzoeker bij Thomas More, gespecialiseerd in social-profit communicatie. Hij realiseerde het communicatieonderzoek van het Willemsfonds.

Wanneer? zaterdag 20 januari 2018, 10u tot 13u

Waar? VC De Sleutelbrug, Beenhouwersstraat 1-3, Brugge

Inschrijven? mail naar vorming@willemsfonds.be of bel naar 09 224 1075

Meer info? surf naar www.willemsfonds.be/BlauweFakkelt

Willemfonds Koekelare

Kathe Kollwitz en Koekelare

Op woensdag 13 september laatstleden is Willemfonds Koekelare naar Vladslo geweest om daar het Duits soldatenkerkhof te bezoeken waar de wereldberoemde beelden 'Het treurende Ouderpaar' van Kathe Kollwitz waken over het graf van haar zoon Peter.

Hoe komt het dat er tussen Koekelare, dat een Kathe Kollwitzmuseum heeft en deze Duitse kunstenares een band bestaat?

Alles is begonnen met een boekje, dat amper 57 bladzijden tekst bevat, door Raf Seys in 1964 geschreven met als titel 'Kath Kollwitz in Vlaanderen'. Daarin beschrijft hij de worsteling van Kathe om voor haar gesneuvelde zoon een passend aandenken onder de vorm van een beeld te scheppen.

Peter Kollwitz lag oorspronkelijk niet begraven op het soldatenkerkhof in het Praetbos in Vladslo. Vladslo was één van de tientallen kleinere Duitse begraafplaatsen in West-Vlaanderen. Tot 1956 lagen op dat soldatenkerkhof 3233 Duitse gesneuvelden van het IJzerfront in de eerste wereldoorlog. Ieder graf had een zwart eikenhouten kruisje in streng militair gelid geordend. Vooraan was er een verhoog waar officieren waren begraven.

In de jaren 1955-57 werden de talrijke West-Vlaamse Duitse kerkhoven tot 4 verminderd, namelijk Hoogdele, Langemark, Menen en Vladslo. Op dezelfde oppervlakte (1,1 hectare) werden de opgegraven beenderen, in plastic zakjes verzameld, naar Vladslo overgebracht waardoor het aantal begravenen steeg tot 25638. Alle vroegere kruisen werden verwijderd en vervangen door kleine houten blokjes met een bronzen plaat met daarop 2 namen. Een oorspronkelijk kruisje bleef behouden, namelijk dat van Peter Kollwitz die als vrijwilliger op 23 oktober 1914 in Esen sneuvelde. Oorspronkelijk werd hij begraven op het Roggeveld in Esen en in 1956 met de 1538 anderen naar Vladslo overgebracht. Terzelfdertijd verhuisde het beeldhouwwerk 'Het treurende Ouderpaar' ook naar Vladslo.

In 'Het treurende Ouderpaar' wilde Kathe Kollwitz gestalte geven aan het grenzeloze verdriet dat de oorlog haar had berokkend. Reeds kort na de dood van haar zoon had zij het idee opgevat om een beeldhouwwerk te maken om zijn graf te sieren. Zij heeft gedurende 18 jaar geworsteld met de vormgeving. Pas in 1932 werd het beeld op het kerkhof van het Roggeveld geplaatst, niets te vroeg want bij de overname van de macht in januari 1933 door de nationaal-socialisten werd haar het lerarenambt aan de Berlijnse Academie ontnomen en ook haar atelier. Haar werken (vooral grafische) die het treurig lot van de arbeiders aan de kaak stelden en de gruwel van de oorlog geselden werden door het naziregime tot de verboden kunsten gerekend en uit de musea verwijderd. Over 'Het treurende Ouderpaar' schreef 'Der Völkische Beobachter' misprijzend over de in verdriet vooroverbuigende moeder: 'Zo ziet een Duitse moeder er god zij dank niet uit.'

Ook de tweede wereldoorlog was voor haar een bron van immens verdriet. Op 14 oktober 1942 sneuvelde haar kleinzoon Peter (zoon van Hans Kollwitz, de broer van Peter) in Rusland.

Kathe zelf overleed op 22 april 1945, kort voor het einde van de oorlog.

Door de studie gaf Raf Seys over Kathe Kollwitz en de vele contacten die hij heeft gehad met de familie Kollwitz is hij in het bezit gekomen van verschillende grafische werken van haar die hij aan de gemeente Koekelare heeft geschonken. De gemeente heeft die op ingetogen wijze ondergebracht in een klein museum.

André Laveyne
voorzitter WF Koekelare

Bron: Raf Seys. Kathe Kollwitz in Vlaanderen. 1964. Uitgegeven in eigen beheer.

Willemsfonds Veurne-De Panne-Koksijde

Verslag uitstap Willemsfonds Veurne-De Panne-Koksijde van vrijdag 1 september 2017

Zoals gebruikelijk start de goedgevulde daguitstap naar Binche met de bus aan het stationsplein te Veurne om 7u30. De uitstap spits zich toe op de restauratie en herbestemming van historische kloosters en abdijen.

Ons eerste bezoek is de Abbaye Notre-dame de Bonne-Espérance die werd gesticht in 1130 als **Norbertijner abdij**. In de 13e eeuw werd deze abdij met grote kerk gebouwd in Gotische stijl (enkel nog funderingen) en in de 16e eeuw werden klooster, keuken en kapittelzaal verbouwd die nu nog origineel zijn. In de 18e eeuw opnieuw grote verbouwingswerken van gevels ere hof, ontvangstzaal, chauffoir (verwarmde vergader ruimte voor de monniken) en refector. Het was pas in 1789 dat de nieuwe kerk voltooid werd.

Tijdens de Franse revolutie werd de orde verdreven en de gebouwen werden verkocht, doch nadien terug ingekocht maar bij gebrek aan leefbaarheid in 1829 doorgegeven aan het **Seminarie** van Doornik. Op heden is er een **college** van meer dan 1000 leerlingen gehuisvest.

Ons tweede bezoek was een bezoek aan het oude centrum van Binche. Met een bezoek aan het park met collegiale kerk, het marktplein met het stadhuis en Belfort (werelderfgoed).

Na de lunch reden wij richting Charleroi met een bezoek aan Musée de la Photographie.

Hier hadden wij de keuze tussen het **Karmelietessen-klooster** met een geschiedenis van de fotografie in kloostergangen en aanpalende ruimtes en in de nieuwe **hedendaagse aanbouw** (2008) tijdelijke tentoonstellingen o.a. Harry Calahan en SONUMA (RTBF foto-collecties).

Het volgende bezoek was in Villers-la-Ville met een bezoek aan de ruïnes van de voormalige Cisterciënzersabdij.

Voor de beschermde site van de in 1146 opgerichte **Cisterciënzersabdij** werd een door Binario architecten ontworpen **design-herinrichting** van toegang en bezoekerscentrum geopend in 2016.

Er werd nog een “Villers” aangeboden op het terras van het inkomgebouw met uitzicht op de site.

Omstreeks 18 u konden we dan vertrekken naar het gekende restaurant La Baratte in Tourcoing voor een gesmaakt visfestijn.

Na een uurtje late siësta op de bus was het voorbij middernacht dat we veilig thuis kwamen in Veurne.

*Eddy Deboyser
Moe en voldaan*

Eddy Deboyser, geboren op 18 maart 1949, staat in het Willemsfonds Veurne/De Panne/Koksijde, zoals ieder bestuurslid, in voor een jaarlijkse culturele activiteit. Dit jaar voor de 16^e maal al organiseer ik een daguitstap met bus in Noord Frankrijk (Frans Vlaanderen) en de laatste jaren ook naar onze steden langsheen de taalgrens.

In de vzw Panne Instituut, die vrijzinnige en/of culturele initiatieven ondersteunt, staat hij als voorzitter ook in voor de boekhouding.

JOHAN OP DE BEECK

De bedreigde vrijheid. Uw vrije meningsuiting in gevaar?

Als vrijzinnig humanist spreekt de titel van dit boek ons aan. Wij zijn immers zeer gehecht aan de vrijheid in het algemeen en de vrije meningsuiting in het bijzonder. Zoals de auteur het kernachtig uitdrukt is deze laatste de basisgarantie voor het (harmonisch) samenleven.

Vrijheid van denken en vrijheid van meningsuiting, maar is die vrijheid absoluut?

Eindigt mijn persoonlijke vrijheid niet daar waar de vrijheid van de andere begint? Zo werd het ons toch voorgelaten, althans voor wat het handelen volgens een eigen mening betreft. Maar tussen uiten en handelen is er nog ruimte.

Johan Op de Beeck vindt dat de vrije meningsuiting absoluut moet zijn. Elke beperking leidt tot verdere inperking van dat recht.

Debat en tegenspraak vormen een inherent deel van onze democratische samenleving. Daarbij is de vrije meningsuiting een historisch basisrecht dat volgens de auteur wordt bedreigd. Aan dit thema wijdt hij niet minder dan twintig hoofdstukken, beginnende met de tragische dood van Socrates, die veroordeeld werd omdat hij de jeugd corrumpeerde, zogenaamd met zijn eigen inzichten.

Een sprong naar het regime van Lodewijk XIV, waarbij er geen ruimte overbleef voor meer (geloofs)overtuigingen na de intrekking van het Edict van Nantes. In onze hedendaagse maatschappij bestaat er in feite een diversiteit van godsdienstige opvattingen en levensbeschouwingen, maar toch leven de onderscheiden bevolkingsgroepen naast en (gelukkig ook) met elkaar.

Spinoza pleitte voor de “libertas philosophandi”, de vrijheid van mening en meningsuiting en ging daarbij een stap verder dan de conservatieve Verlichtingsdenker John Locke, die stelde dat “zij die niet geloven in God, niet moeten getolereerd worden”, een uitspraak die bekend in de oren klinkt wanneer we het hebben over de extremistische politieke islam.

De Franse Encyclopedisten verschaften op hun beurt een alternatief voor de Bijbel en boden een werkzaam vehikel voor het vrijheidsdenken.

Later, in de Belgische grondwet werden de ideeën van de Brugse politieke filosoof, revolutionair en journalist Louis De Potter neergeschreven.

Godsdienst en moraliteit moesten een absoluut recht blijven voor het individu, zonder enige inmenging van de overheid.

Een politiek pamflet van Victor Hugo die in ons land verbleef leidde echter tot een herziening en aanpassing van het heilige principe.

Ondertussen zijn uitingen van racisme en negationisme verboden, naast het in gevaar brengen van de openbare orde en de goede zeden.

Maar wat met het beledigen van iemand? Hier zal de strafrechter een oordeel moeten vellen.

Maar wat met het zogenaamd beledigen van een god of diens profeet? Het loont echt de moeite de beschouwingen van Johan Op de Beeck hieromtrent na te lezen.

In een laatste hoofdstuk onderzoekt de auteur de standpunten van de onderscheiden politieke partijen tijdens het verkiezingsjaar 2014.

Zelden iets te lezen over een engagement voor de vrijwaring van de vrije meningsuiting, zo stelt hij vast. In de praktijk loert platvloers electoralisme bij zowel rechts als links om de hoek. Reden te over dus om bij de volgende verkiezingen klare wijn te schenken en met concrete programmapunten voor de dag te komen en de bedreiging van de vrije meningsuiting af te wenden.

Hij citeert George Orwell in zijn “The freedom of the press” van 1945 nl. “Als vrijheid iets te betekenen heeft is het wel het recht om mensen dingen te zeggen die ze niet willen horen”.

Een goed gedocumenteerd boek, aangenaam om lezen, waarin Johan Op de Beeck het aandurft de problemen onomwonden te schetsen en ook een eigen mening te formuleren. Een boek dat klaarheid schept in de problematiek en de vrijzinnige humanist na lectuur niet achterlaat met het gevoel van “Wir haben es nicht gewusst”.

Marc Mortier
voorzitter UPV Westkust

Johan Op de Beeck

De bedreigde vrijheid. Uw vrije meningsuiting in gevaar?

Overamstel Uitgevers, 2017 (2e druk)

271 p.

ISBN 978 94 926 2604 2

In de kijker

Voor deze editie van In de kijker vroegen we aan jonge leeuw Kenny Dubois wat hem als leerkracht niet-confessionele zedenleer bezighoudt.

Kenny
Dubois

Kenny, vertel eens iets over jezelf?

Mijn naam is Kenny Dubois (27 jaar). Ik behaalde mijn diploma bachelor secundair onderwijs - NC Zedenleer/Economie in 2011 aan Howest, campus SJS. Zelf heb ik het geluk gehad om onmiddellijk na mijn studies in het werkveld te treden. Weliswaar niet in het secundair onderwijs, maar in het lager onderwijs. Zo begon mijn ervaring in MPI De Vloedlijn en Basisschool Aan Zee (BAZ). De jaren nadien deed ik nog ervaring op in o.a. MPI De Vierterre en BSGO De Vierboete. Ondertussen sta ik met nog al 6 jaar met evenveel enthousiasme, hoofdzakelijk, in het buitengewoon lager onderwijs.

Waarom koos je voor het vak NCZ?

Ten eerste het kritisch kijken naar onszelf en de wereld; zelf op onderzoek gaan en antwoorden vinden op de vragen die je hebt; op dit door te geven naar je leerlingen. Ten tweede de diverse keuze aan thema's en vrijheid die je als leerkracht hebt vind ik een absolute meerwaarde. Je speelt in op de interesses van je groep en probeert je lessen, in de mate van het mogelijke, aan te passen aan die vragen. Dit verandert elk jaar, waardoor je ook jezelf opnieuw blijft uitdagen en elke keer opnieuw zoekt naar diverse werkvormen en methodes om je lesdoelen aan te brengen.

Hoe sta jij tegenover alle veranderingen inzake levensbeschouwelijke vakken op school?

Verandering is nooit gemakkelijk. Een goede omkadering, begeleiding en professionalisering kan de verandering naar een interlevensbeschouwelijk vak goed faciliteren. Zonder goed na te denken iets te willen veranderen en gaandeweg zien hoe het uitpakt lijkt mij geen optie. Ook voor levensbeschouwelijke vakken is dit zo. Belangrijke kanttekening bij deze verandering is het betrekken van alle actoren die beïnvloed worden, zoals leerkrachten, inspecteurs ... om samen een krachtige visie te ontwikkelen. Anders zou ik het wel jammer vinden om de wereld vanuit een humanistische bril te bekijken te zien verdwijnen. Als het al "verdwijnen" zou zijn, want het is nog steeds wat koffiedik kijken. Een

klas dient een weerspiegeling te zijn van de maatschappij, ook mijn vak moet mee evolueren. Een diverse maatschappij verwacht om dingen vanuit verschillende perspectieven te zien. Maar dan ben ik wel voorstander om de ideologie en waarden van niet-confessionele zedenleer als sterke fundamenten te integreren in het interlevensbeschouwelijk verhaal.

Wat wil jij je leerlingen meegeven in de les?

Ik wil hen vooral meegeven dat het goed is om kritisch te denken en dingen af te toetsen om zo je eigen identiteit te ontwikkelen. Je eigen keuzes, zijn jouw keuzes. Ook al zijn ze 6, 10 of 13 jaar. Op elke leeftijd maken ze keuzes die hun identiteit zal vormen. Die keuzes zijn niet altijd even kritische of doordacht. Ook dit probeer ik de leerlingen mee te geven. Fouten maken is niet erg. Iedereen maakt fouten, ook de leerkracht soms eens. Er zullen keuzes zijn, waarvan je eerst dacht dat ze goed was, maar na verloop van tijd merk je dat het misschien toch geen zo'n goeie beslissingen was. A.d.h.v. rollenspellen, inlevingsoefeningen, enz. probeer ik deze vaardigheden en attitudes de leerlingen bij te brengen.

Onze samenleving is boeiend, maar ook uitdagend, zeker voor kinderen en jongeren. Hoe maak je hen wegwijs in die voortdurende stroom van nieuwe dingen die op hen afkomt?

Onze samenleving evolueert razendsnel. Het kind dat ik vroeger was, is niet meer het kind die het vandaag zou zijn. Daarom is het belangrijk om in een vak als zedenleer, mee te gaan met die stroom nieuwe zaken. Ikzelf volg de actualiteit en probeer mezelf een aantal keer op een jaar bij te scholen.

Het is dan ook nuttig om steeds te vertrekken vanuit de leefwereld van de kinderen en goed te luisteren als ze iets vertellen, al is het over hun weekend of een cadeau die ze voor hun verjaardag willen. Je weet nooit dat je het la-

ter in een les kan gebruiken. Ook tijdens toezichten op de speelplaats kan je al veel observeren. Neem nu de rage rond de 'fidget spinners'. Leerlingen weten dat het een stuk speelgoed is je het in verschillende kleuren en vormen hebt, maar weten ze de achterliggende gedachte erachter? Waarschijnlijk niet. Dan vind ik het mijn plicht om hen dit uit te leggen. Dan grijp ik naar het thema 'speelgoed', en probeer ik de leerlingen wegwijs te maken in de evolutie van speelgoed. Want het idee om een speelgoed te laten 'tollen' op je vingers is niet nieuw natuurlijk.

In die voortdurende stroom van nieuwe dingen is het soms moeilijk om door het bos de bomen te zien. Er wordt veel informatie op de leerlingen afgevuurd, maar het is niet altijd duidelijk wat betrouwbaar en onbetrouwbaar is. Daarom probeer ik, d.m.v. een 'thema van de maand', de kritische blik van de leerlingen te verruimen. Ze geven zelf een aantal onderwerpen of thema's op. Dit kan gaan over iets ze thuis gehoord hebben, of gezien hebben in 'Karrewiet' (jongerennieuws), of ... iets dat hun interesse aangewakkerd heeft. Dit probeer ik dan in te kaderen in het leerplan.

Hoe integreer jij de interlevensbeschouwelijke dialoog in je lessen?

Samen met mijn collega's RKG, IG, PEGO en OG werken wij elk jaar een aantal lessen rond een bepaald thema, die we samen afgesproken hebben. We geven dan samen les, maar ook buiten deze momenten is er ruimte voor interlevensbeschouwelijk dialoog in de lessen zedenleer. Leerlingen hebben hier ook vragen over, dan kun je dit niet uit de weg gaan. Als leerkracht, levensbeschouwelijk of niet, moet je hierover open kunnen praten. We leven in een diverse samenleving. Leerlingen hebben hier vragen zover, zoals waarom sommige hun vriendjes vasten en zij niet. Of waarom sommigen hun lentefeest vieren en anderen hun communie of andere kinderen dan weer niets. Of wanneer het suikerfeest is, hun vriendjes dit vieren en zij niet. Of ....

Ook al heb je een andere les voorbereid, op dat moment laat je die even voor wat het is, en maak je plaats voor interlevensbeschouwelijk dialoog in je les.

Van waar komt jouw vrijzinnig engagement?

Ikzelf ben van kinds af opgevoed vanuit het vrijzinnig humanisme, deed m'n krokusfeest (toen 'mini-lentefeest') en feest vrijzinnige jeugd (toen 'lentefeest'). Mijn volledige schoolloopbaan volgde ik niet-confessionele zedenleer. Als kind zat ik ook een vrijzinnige jeugdbeweging, De Rode Valken. Het vrijzinnig engagement is me dus al met de paplepel ingegeven.

Wat betekent dat voor jou, vrijzinnig zijn?

Vrijzinnig zijn betekent voor mij: Een open, eerlijke en kritische blik. Dit zowel op de wereld als naar jezelf. In discussie durven treden met anderen en deze niet uit de weg gaan.

Wat zou je op professioneel vlak nog willen verwezenlijken?

In de toekomst zou ik graag lector aan de lerarenopleiding zijn. Jonge vrijzinnigen opleiden om die kritische blik op het leven, het proces van zelfontplooiing die een leerling meemaakt, ... mee te geven. Hen het enthousiasme meegeven die ikzelf als leerkracht heb en dit overbrengt in de lessen.

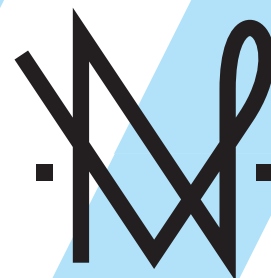
*Nele Deblauwe
vrijzinnig humanistisch consulent*

www.nachtvandeenvrijdenker.be

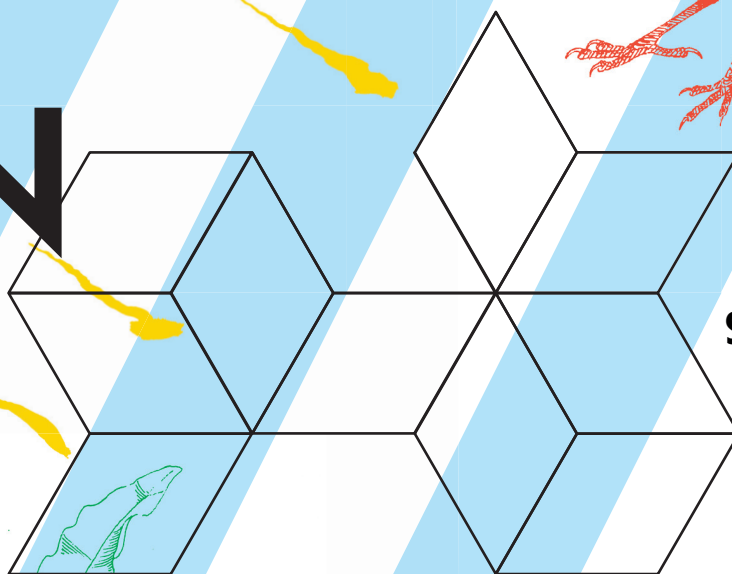
ZEBRASTRAAT GENT

18/11 2017

19:00

NACHT VAN DE VRIJ DENKER

EEN
AVOND VOL
HERSENKRAKEND
PLEZIER

SIMON BLACKBURN
JORIS LUYENDIJK
MASSIMO PIGLIUCCI
MAARTEN BOUDRY
COEN SIMON
BEA CANTILLON
CHOKRI BEN CHIKHA
SIMONE VAN SAARLOOS
ETIENNE VERMEERSCH
KATLEEN GABRIELS
HELEEN DEBRUYNE
GRIET VANDERMASSEN
JOHN HARRIS
KATRIEN DEVOLDER
TOBIAS LEENAERT
PAUL SCHEFFER
PATRICK LOOBUYCK
[meer namen volgen]

TICKETS

€ 18 leden

€ 20 vvk

€ 25 add

www.uitbureau.be

EN VERDER ...
OP DE FILOSOFA
FILOCAFÉ
SURFEN MET CONFUCIUS
FOOD & DRINKS

@nachtvrijdenker

facebook.com/nachtvandeenvrijdenker

WAAR VRIJDENKERS THUIS ZIJN

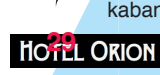
de mens:nu
is vrijzinnig humanistisch

instelling voor
Mondse Dierproefing
Oost-Vlaanderen

WALRY

ANIMATORCURSUS HERFST 2017

Ben jij een animatieheld?

15+

SCHRIJF JE IN VIA:
HUJO.BE/ANIMATOR

Wil jij kinderen en jongeren een onvergetelijke vakantie bezorgen?

Kan jij fantastische spelen uit jouw hoofd toveren?

Zit er in jou een zotte speelkameraad/zorgzame koala/verantwoordelijke begeleider?

Weet jij een lach op het gezicht van kinderen en jongeren te toveren?

Durf jij al eens zot te doen?

Kom mee op animatorcursus met Hujo, leer de knepen van het vak en transformeer tot ware animatieheld. Deze cursus is de eerste stap om een echte, **OFFICIËLE** 'animator in het jeugdwerk' te worden.

HOE KAN JE OP EEN VERANTWOORDE MANIER OMGAAN MET KINDEREN EN JONGEREN?

De cursus van Hujo is opgebouwd uit drie modules. In elke module nemen we één specifieke leeftijdsgroep onder de loep: **6 t/m 9**, **9 t/m 12**, of **12+**. Op die manier kan je uitgebreid kennismaken met de leefwereld van onze doelgroepen. De modules zijn verspreid over 7 dagen.

PS: het gaat ook kei-plezant zijn ;-)

MODULE 1:

Jeugdverblijf de Oesterput,
Schietaanstraat 86, Oostende

29 t/m 30 oktober

MODULE 2:

Jeugdverblijf de Oesterput,
Schietaanstraat 86, Oostende

31 oktober t/m 1 november

MODULE 3:

Jeugdverblijf de Oesterput,
Schietaanstraat 86, Oostende

2 t/m 4 november

PRIJS

€ **180** incl. overnachting

CONTACT

VORMING@HUJO.BE

02 521.79.20

ANSPACHLAAN 111 BUS 7,
1000 BRUSSEL

SCHRIJF JE IN VIA:

HUJO.BE/ANIMATOR

Vlaanderen
verbeelding werkt

Music for life 2017: Doe je ook mee?

Music for life 2016 bracht 7.802.913 euro op voor duizenden goede doelen. Music for life 2017 moet dit minstens evenaren en daar wil de vrijzinnige gemeenschap toe bijdragen. Dus:

- ✓ Wil je werken aan een solidaire samenleving?
  - ✓ De vrijzinnige waarden in de praktijk brengen?
  - ✓ Naar buiten treden als vrijzinnige gemeenschap?
  - ✓ Meer jongeren bereiken?
- **Organiseer dan een eigen actie, zamel geld in en schenk het aan een zelf gekozen goed doel.**

Kunnen wij helpen faciliteren? Contacteer ons.¹
Geef ons de actie en het opgehaalde bedrag door. Wij maken de totaalsom van alle bijeengesprokkelde bedragen van vrijzinnige verenigingen en individuen in Vlaanderen. We hopen op die manier wat zendtijd te krijgen in 'de warmste week'.

- **Kom op 15 december naar Kortrijk of op 16 december naar Oostende.**

De verbouwde zeecontainer van Vrijzinnig Jongerenontmoetingscentrum De Kim, die dienst doet als bar, zal er staan.

Wil je, als vrijwilliger of vereniging, meehelpen? Dat kan!

- ♦ Een goed receptje voor een lekkere mocktail? (een niet alcoholische cocktail, heel erg in bij jongeren)
  - ♦ De bar enkele uren uitbaten?
  - ♦ Zin om randanimatie te verzorgen?
  - ♦ Een ontbijt verkopen?
  - ♦ Cupcakes maken?
- Het is bewezen: alles met eten en drinken is bij de West-Vlaming een succes :-)
- ♦ Andere ideeën? Laat het ons weten!

- **Bepaal mee het goed doel van de actie op 15 en 16 december.**

Dit goed doel wordt bepaald door een poll die vanaf 11 september te vinden is op de facebookpagina's van de huisvandeMens en vrijzinnig West-Vlaanderen².

Wij kijken er alvast naar uit om samen goede doelen een goede duw in de rug te geven!

Warme groeten,

Coördinatieteam acties vrijzinnig West-Vlaanderen
Music for life 2017

¹ Kenzy Dekimpe (huisvandeMens Kortrijk) kenzy.dekimpe@demens.nu - Lore Alleman (huisvandeMens Ieper/Diksmuide) lore.alleman@demens.nu
Evelien Vandenbussche (VC Mozaïek, VC Poincaré) info@vcmozaiek.be; info@vcpoincare.be - Stefanie Proot (huisvandeMens Diksmuide) stefanie.proot@demens.nu - Davy Van Hee (VJOC De Kim) vjoc.dekim@gmail.com - Ilse Rotsaert (huisvandeMens Brugge) ilse.rotsaert@demens.nu
(leden Werkgroep Jongeren West-Vlaanderen)

² <https://www.facebook.com/huisvandemenskortrijk/> - <https://www.facebook.com/huisvandemensieper/> - <https://www.facebook.com/huisvdmensdiksmuide/> - <https://www.facebook.com/huisvandemensbrugge/> - www.facebook.com/vrijzinnigwestvlaanderen

JAARPLANNING - DEADLINES
Respecteer deze deadlines voor het
toesturen van gegevens:

2018
Editie januari-februari-maart
Zondag 19 november

Editie april-mei-juni
Zondag 25 februari

Vrijzinnig Huis Koksijde

Galloperstraat 48, 8670 Koksijde
Tel. 058 51 90 94
Gsm 0498 56 61 30
vanmuylem@skynet.be

huisvandeMens Diksmuide

Esenweg 30, 8600 Diksmuide
Tel. 051 55 01 60
diksmuide@demens.nu
www.demens.nu

Willemsfonds Koekelare

contactpersoon: André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

Willemsfonds Nieuwpoort

contactpersoon: Maurice
Bellefroid, Recollettenstraat 41,
8620 Nieuwpoort | Tel. 058 23 60 56
Gsm 0475 66 43 42
info@willemsfondsnieuwpoort.be

Willemsfonds

Veurne-De Panne-Koksijde

contactpersoon: Ivan Winnock
Sasstraat 7, 8630 Veurne
Tel. 058 31 23 57
ivan.winnock@skynet.be

Vrienden van het GO! Westhoek

contactpersoon: Annie Decler
14^e Artilleriestraat 7
8600 Diksmuide
Tel. 051 50 15 33
vriendengo.westhoek@gmail.com

HVV/OVM Westhoek

contactpersoon:
Anneleen Trogh
Sint Elisabethlaan 26
8660 De Panne
0494 85 12 27
anneleentrogh@hotmail.com

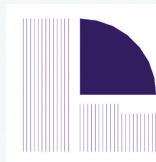
HVV/OVM Koekelare-Diksmuide

contactpersoon:
André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

**Uitstraling permanente vorming
Westkust**

contactpersoon:
Marc Mortier
Astridplein 3-401
8670 Koksijde
Gsm 0475 97 21 98
marc-mortier@telenet.be

Comité vzw Panne Instituut

contactpersoon:
Eddy Deboyser
Duinhoekstraat 98
8660 De Panne
Tel. 058 41 22 19
Gsm 0473 89 39 14
deboyser.eddy@skynet.be

Vermeylenfonds

Koksijde-Oostduinkerke

contactpersoon: Maurits
De Picker, Koninklijke Baan
190A/301, 8670 Koksijde
Gsm 0477 29 38 37
depicker.maurits@skynet.be